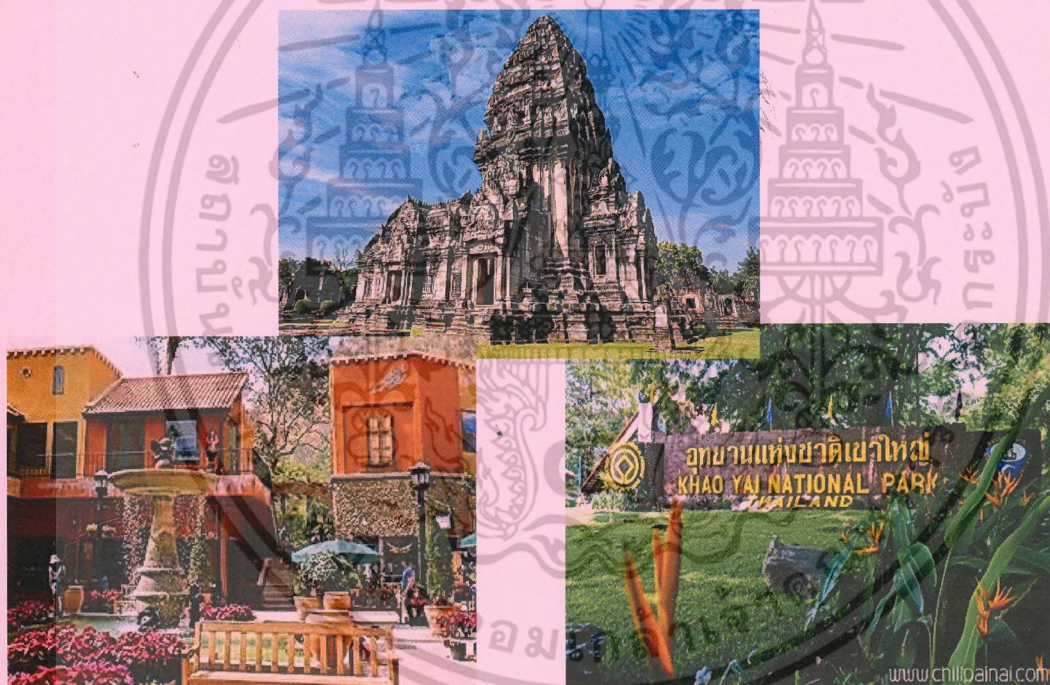

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา
เพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย

Physical Evidence Development of Tourist Site
in Nakhon Ratchasima Province for Servicing Thai Tourist.

นางสาวกตัญญู หิรัญญูสมบูรณ์

นางสุวัฒนา ตุงกสวัสดิ์

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2557

วิทยาลัยการบริหารและจัดการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา
เพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย

**Physical Evidence Development of Tourist Site
in Nakhon Ratchasima Province for Servicing Thai Tourist.**

T137608

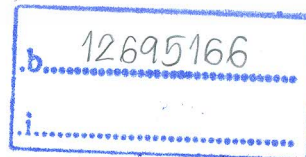
RCH

ก1227

2557

นางสาวกตัญญู หิรัญญสมบูรณ์

นางสุวัฒนา ตุงกสวัสดิ์

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....137608

รับเดือนปี 13 ก.ค. 2558

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2557

วิทยาลัยการบริหารและจัดการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์โดย King Prajadhipok Rajavidyalaya (KJL) ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการ การพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อบริการ
นักท่องเที่ยวชาวไทย

แหล่งเงิน วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประจำปีงบประมาณ 2557 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 130,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2556 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2557

หัวหน้าโครงการ รองศาสตราจารย์ กศัญญา หิรัญญูสมบูรณ์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผู้ร่วมโครงการวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา ตั้งคสวัสดิ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อ (1) ศึกษาความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย (2) เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ขนาดตัวอย่างคือจำนวน 420 ราย โดยแบ่งตามประเภทการท่องเที่ยวซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและเก็บแบบสอบถามจำนวนเท่าๆ กันในแต่ละประเภท นำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และ F-test ตามด้วย LSD

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-40 ปี เป็นเจ้าของกิจการและพนักงานบริษัทเอกชน สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน และมาครอบครัวหรือเพื่อน ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา เรียงจากมากไปหาน้อยคือ 1) การสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว 2) การกำหนดสภาวะทางกายภาพในการบริการ 3) การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ และ 4) การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการตามลำดับ นักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวในประเภทการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็น อายุ อาชีพ ระดับรายได้ มีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่าง ยกเว้น เพศ และสถานภาพสมรส

คำสำคัญ : การพัฒนาสภาวะทางกายภาพ แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดนครราชสีมา สิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Research Title: Physical Evidence Development of Tourist Attraction in Nakhon Ratchasima Province for Servicing Thai Tourist.

Source of Fund: Administrative and Management College, KMITL

Academic Year: 2014 (Budget 130,000 Baht)

Period of Time: 1 year (October 1, 2013 - September 30, 2014)

Researcher: Associate Professor Katanyu Hiransomboon

Faculty: Administrative and Management College, KMITL.

Co-researcher: Associate Professor Dr. Suwattana Tungawat

Faculty: Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan.

ABSTRACT

The objectives of this research aim to (1) study the needs of physical evidence development of the tourist attraction in Nakhonratchasima Province, Thailand. (2) compare the needs of physical physical evidence development of those tourist attraction up to the difference of demographic background of the tourists. The population was the tourists who came to the tourist attraction in Nakhonratchasima Province, Thailand. The sample size was 420 of the tourists who came to the tourist attraction in Nakhonratchasima Province, There were 3 types of the tourist attraction which were history sight, natural sight, and recreation sight. The questionnaire was used as a research instrument. The respondents were collected equally in each sight. The data were analyzed by frequency, percentage, mean and S.D, and testing hypothesis by using t-test, F-test following by LSD.

The result of this study shows that most of the respondents had ages between 21-40 years old, doing owned business and worked with private companies, finished bachelor degree. These tourists came for resting, came with family or friends. In order to serve the objectives of the study, it was found that;

(1) In general the needs of physical physical evidence development of the tourist attraction in Nakhonratchasima Province are at high level as the followings: 1) the need of convenience and familiarity, 2) the need of assigning physical evidences, 3) the need of planning the layout of service accommodations, 4) the need of designing service accommodations respectively.

(2) The tourists in different tourist attraction needed differently. The tourists who had different demographic background such age, occupation, income level, had significant different needs of physical physical evidence development except gender and status.

Keywords: Physical evidence development, Tourist attraction, Nakhon Rachasima Province, Service Accommodations.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดีก็ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจากบรรดานักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาที่ได้กรุณาสละเวลาในการให้คำตอบต่างๆจนกระทั่งได้ข้อมูลปฐมภูมิสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ คณะผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังซาบซึ้งในการช่วยเหลือจากผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บแบบสอบถาม คุณณัฐกร กุลกิจนขจร และผู้สัมภาษณ์ทุกคน อันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คณะผู้วิจัยสามารถทำงานให้สำเร็จได้เป็นอย่างดี

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จากแหล่งทุนเงินรายได้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 ของวิทยาลัยการบริหารและจัดการ ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มีส่วนในทำงานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์

รศ.กตัญญู หิรัญญูสมบูรณ์
รศ.ดร.สุวัฒนา ตุงกสวัสด์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย.....	4
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
1.5 สมมุติฐานงานวิจัย.....	5
1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	6
1.7 คำสำคัญของการวิจัย.....	6
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการวิจัย.....	7
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 การท่องเที่ยวและความหมายของการท่องเที่ยว.....	9
2.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว.....	11
2.3 แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา.....	15
2.4 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	21
2.5 การจัดการสภาวะทางกายภาพของการบริการ.....	30
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	42
3.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	44
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	44
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยตามแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดนครราชสีมา.....	44
4.2 ผลการวิเคราะห์ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา.....	51
4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวม และแยกแต่ละประเภท.....	52
4.4 ผลการทดสอบสมมติฐานความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว.....	57
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	65
5.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดนครราชสีมา.....	65
5.2 สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา.....	66
5.3 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดนครราชสีมา.....	67
5.4 สรุปผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	72
5.5 อภิปรายผลการวิจัย.....	74
5.6 ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	81
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	82
ประวัตินักวิจัย	84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	49
4.2 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว.....	51
4.3 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว.....	52
4.4 ภาพรวมระดับความต้องการเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจำแนกตามความต้องการพัฒนาสถานะ ทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา.	53
4.5 ระดับความต้องการเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจำแนกตามความต้องการพัฒนาสถานะ ทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการกำหนดคฤมิตศน์ในการบริการ... ..	54
4.6 ระดับความต้องการเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจำแนกตามความต้องการพัฒนาสถานะ ทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ.....	55
4.7 ระดับความต้องการเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจำแนกตามความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพ ของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ.....	55
4.8 ระดับความต้องการเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจำแนกตามความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพ ของแหล่งท่องเที่ยวด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว.....	56
4.9 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวที่มี เพศ แตกต่างกัน.....	57
4.10 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวที่มี อายุ แตกต่าง กัน.....	57
4.11 ผลการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของ แหล่งท่องเที่ยวด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของนักท่องเที่ยว ที่มี อายุ แตกต่างกัน.....	58
4.12 ผลการทดสอบเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวที่มี สถานภาพสมรส แตกต่างกัน.....	58
4.13 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่ง ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มี อาชีพ แตกต่างกัน.....	59

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 ผลการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน.....	59
4.15 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้บุคคลต่อเดือน แตกต่างกัน.....	60
4.16 ผลการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้บุคคลต่อเดือน แตกต่างกัน.....	61
4.17 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน.....	61
4.18 ผลการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน.....	62
4.19 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของผู้บริโภคที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว แตกต่างกัน.....	62
4.20 ผลการทดสอบเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีผู้ร่วมเดินทาง แตกต่างกัน.....	63
4.21 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีประเภทของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกัน.....	64
4.22 ผลการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของนักท่องเที่ยวที่มีประเภทของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกัน.....	64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 โปสเตอร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา.....	1
1.2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการจับจ่ายซื้อของและนันทนาการในจังหวัดนครราชสีมา.....	2
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงจากสิ่งฟุ่มเฟือยเป็นปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตเพราะภาวะชีวิตที่เคร่งเครียดเร่งรีบก่อให้เกิดความจำเป็นในการพักผ่อนคลายอารมณ์เติมพลังให้พร้อมจะต่อสู้ในการทำงานต่อไป นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังช่วยสร้างประสบการณ์ความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวในแง่มุมต่างๆ แหล่งท่องเที่ยวทั้งที่เป็นสมบัติของสาธารณะและเอกชนจึงเป็นที่นิยมของผู้คนที่เดินทางมาจากต่างถิ่น ช่วยพัฒนาสถานะเศรษฐกิจด้วยการสร้างธุรกิจบริการหลากหลายซึ่งทำรายได้แก่ท้องถิ่นและประชาชนละแวกนั้น

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานครและมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก เดินทางได้รวดเร็ว มีรถประจำทางให้บริการตลอดเวลา จึงเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวจากทั่วประเทศไทยโดยเฉพาะชาวกรุงเทพมหานคร ในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาในช่วงวันหยุดเสาร์อาทิตย์เป็นจำนวนมาก เนื่องจากต้องการมาพักผ่อนแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ฟาร์มโชคชัย ฯลฯ และพำนักพักแรมอยู่ในบริเวณอำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว ซึ่งมีที่พักและรีสอร์ทที่สวยงามพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบกับกระแสนิยมของชาวกรุงเทพมหานครที่มาจับจองซื้อที่ดินในอำเภอปากช่อง วังน้ำเขียวเพื่อสร้างบ้านพักตากอากาศสำหรับวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันหยุดพักร้อน ทำให้จังหวัดนครราชสีมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนมากอย่างสม่ำเสมอตลอดปี

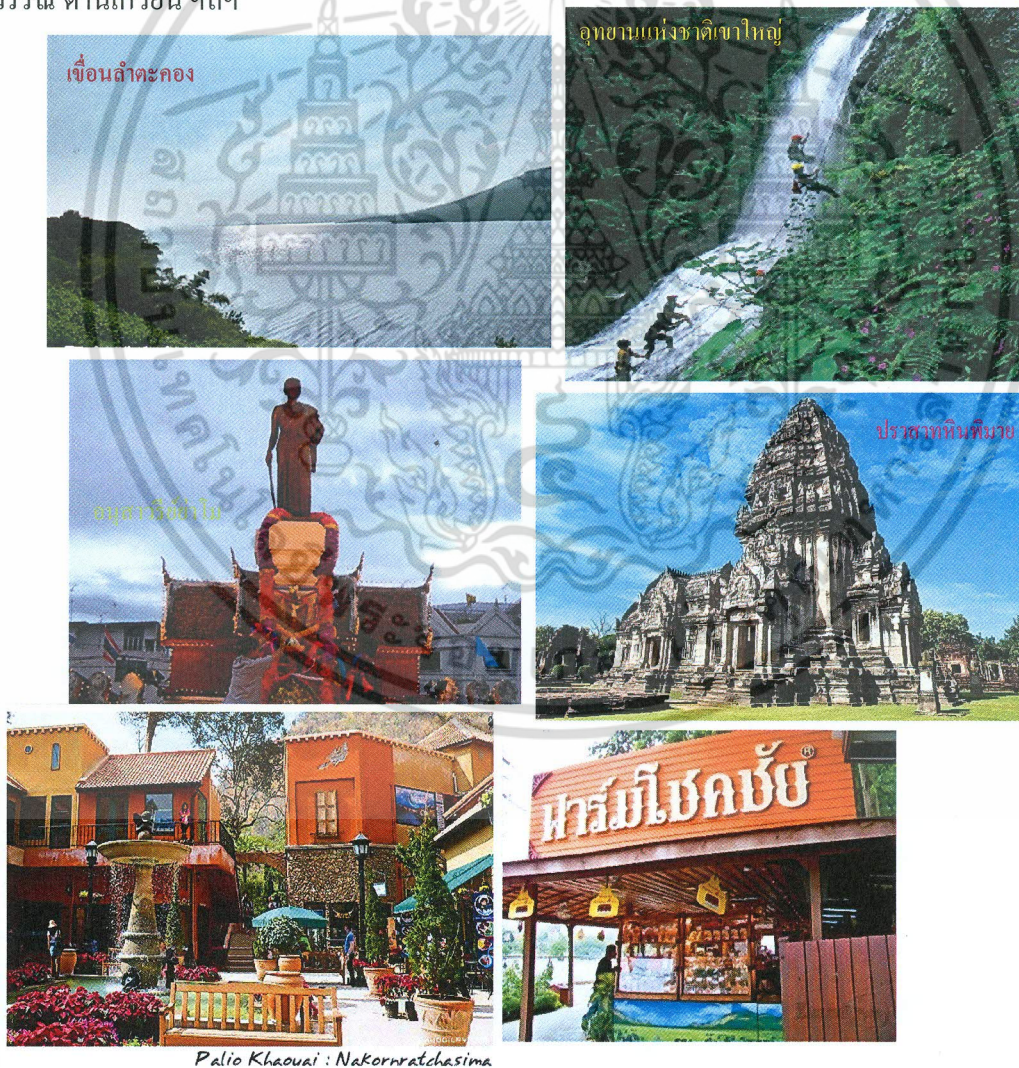

ภาพที่ 1.1 โปสเตอร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา

ที่มา : http://edu.nrru.ac.th/edtech26korat/images/mapkorat_1.jpg ขาดข้อมูลบางส่วน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมาที่มีความหลากหลายตามพื้นที่ของจังหวัดซึ่งกว้างใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย (20,493.964 ตารางกิโลเมตร) และมีความเพียบพร้อมของทรัพยากรสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก โรงแรมรีสอร์ทที่พัก จังหวัดนครราชสีมามีแหล่งท่องเที่ยวหลายประเภทดังต่อไปนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ได้แก่ อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี (คุณหญิงโม) อนุสรณ์สถานนางสาวบุญเหลือ อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ ปราสาทหินพิมาย ปราสาทพนมวัน ปราสาทโนนกู่ ฯลฯ
2. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ เขื่อนลำพระเพลิง เขื่อนลำตะคอง อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ฯลฯ
3. แหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ ได้แก่ ปาลิโอเขาใหญ่ ฟาร์มโชคชัย ไร่สุวรรณ ด่านเกวียน ฯลฯ

ภาพที่ 1.2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อ

ของและนันทนาการในจังหวัดนครราชสีมา
 เล็กสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=tui14&month=11-2011&date=16&group=4&gblog=22>
 ไม้วารณเตฯ ทั้งสน ออกทั้งทามมเหตตแบสงเนอหา และตองอางองตงเงาของเอกสารททุกรงทมกรนำไปใช้
<http://www.tokyocountryinn.com/14497741/>, <http://www.panoramio.com/photo/49924554>

http://phudoilay.com/northeast/nakhonratchasima/palio_khaoyai.php#.VANPncV_uig

แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เหล่านี้มีนักท่องเที่ยวมาเยือนมากมาย และสิ่งที่มีนักท่องเที่ยวทุกคนสามารถสัมผัสได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรมคือ สภาพร่างกายภาพซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจลำดับต้นในการเดินทางมาท่องเที่ยว สภาพร่างกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จะต้องมีทั้งความสวยงาม ความสะอาดเรียบร้อย คุณค่า เอกลักษณ์ และการปรับปรุงให้แหล่งเหล่านั้นมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวโดยสามารถอนุรักษ์สาระสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวอย่างครบถ้วน ส่วนแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการซึ่งมักเป็นของธุรกิจเอกชน ดำเนินการบริหารจัดการมีสภาพร่างกายภาพที่ถูกสร้างขึ้นให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความสวยงามดึงดูดใจซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดนักท่องเที่ยวและใช้ศิลปะการตกแต่งสถานที่ในสไตล์ต่างๆ อย่างไรก็ดีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวบางที่ซึ่งเคยมีบรรยากาศดีเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพียงพอ เกิดความแออัดของลูกค้าแย่งกันใช้บริการ บางแหล่งท่องเที่ยวพยายามเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกแต่ไม่เหมาะสมกับบรรยากาศเดิม จึงต้องมีการปรับสภาพร่างกายภาพใหม่เพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับคู่แข่งรายใหม่ที่กำลังทยอยก้าวเข้ามาแย่งชิงลูกค้านักท่องเที่ยวไป

ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาการพัฒนาสภาพร่างกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย อันจะสร้างแนวทางในการพัฒนาสภาพร่างกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมาได้อย่างยั่งยืน สามารถอนุรักษ์เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวพร้อมกับพัฒนาการบริการให้ลูกค้านักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวจนอยากกลับมาเยือนอีก และกลับไปบอกเล่าปากต่อปากให้นักท่องเที่ยวชาวไทยอื่นๆ สนใจมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมามากขึ้น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจที่สบายใจประหยัดเงินและเวลากับสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม สะดวกสบาย และสร้างรายได้เสริมความแข็งแกร่งของท้องถิ่นในการบริการนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้นสืบไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาการกำหนดคุณลักษณะการบริการของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.2.2 ศึกษาการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.2.3 ศึกษาการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.4 ศึกษาการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับสถานีบริการของแหล่งท่องเที่ยวใน
จังหวัดนครราชสีมาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตประชากร ในการศึกษาคั้งนี้จะทำการศึกษานักท่องเที่ยวในแหล่ง
ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครราชสีมา คืออนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ปราสาทหินพิมาย อุทยาน
แห่งชาติเขาใหญ่ เขื่อนลำนะคง ปาลิโอเขาใหญ่ ฟาร์มโชคชัย ที่ละ 70 คน รวม 420 คน

1.3.2 ขอบเขตเนื้อหา มุ่งเน้นศึกษาการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว
ในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.3.3 ขอบเขตเวลา ศึกษาในช่วงตุลาคม 2556 – กันยายน 2557

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

1.4.1 การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยรวม 420
คน โดยกำหนดโควตาแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มตามแหล่งท่องเที่ยว 3 ประเภท ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทาง
ประวัติศาสตร์ซึ่งสุ่มเลือกอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีและปราสาทหินพิมาย แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติซึ่ง
สุ่มเลือกอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และเขื่อนลำนะคง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายและันทนาการซึ่ง
สุ่มเลือกฟาร์มโชคชัยและปาลิโอเขาใหญ่ที่ละ 70 คนเท่ากัน เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทาง
กายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา 4 ด้าน ได้แก่

1. การกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ
2. การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ
3. การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ
4. การสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับสถานีบริการ

และได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวประกอบด้วย

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. อาชีพ
5. รายได้
6. ระดับการศึกษา
7. วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว

8. ผู้ร่วมเดินทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลนักท่องเที่ยว

2) วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวใน

จังหวัดนครราชสีมาด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ รวมทั้งการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับสถานบริการ โดยแบ่งระดับความสำคัญจากมากที่สุดไปที้น้อยที่สุดของแต่ละด้านของ ตามมาตรวัดแบบ Likert Scale โดยกำหนดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลนักท่องเที่ยว ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ One way ANOVA กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

1.5 สมมุติฐานงานวิจัย

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีข้อมูลนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน และท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน อันแบ่งออกเป็นสมมุติฐานย่อยได้ดังต่อไปนี้

1.5.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

1.5.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

1.5.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

1.5.4 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

1.5.5 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

1.5.6 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

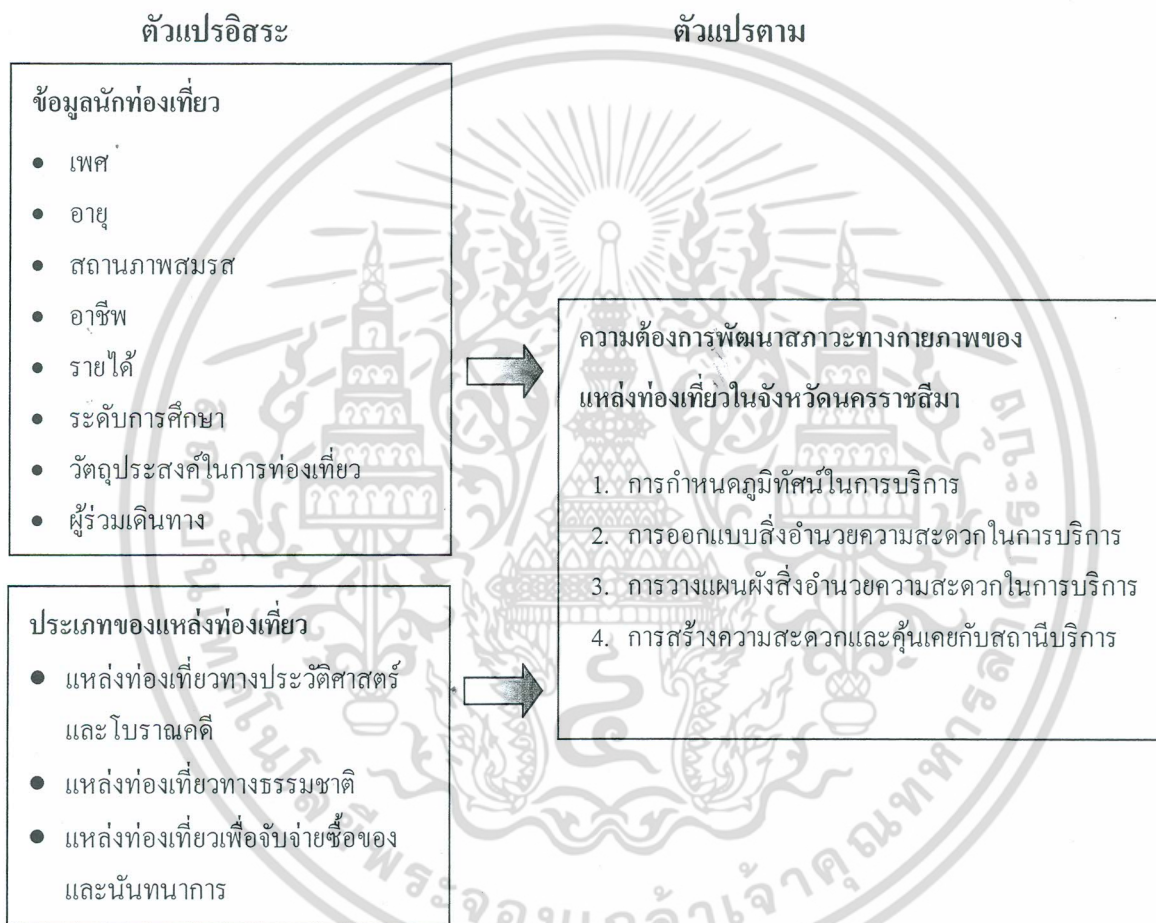
1.5.7 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.8 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผู้ร่วมเดินทางแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

1.5.9 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีประเภทของแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 คำสำคัญของการวิจัย

การพัฒนาสภาวะทางกายภาพ แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดนครราชสีมา สิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ ความสะดวกและคุ้นเคยกับสถานบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการวิจัย

1.8.1 เพื่อพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อ
บริการนักท่องเที่ยวชาวไทยได้ดียิ่งขึ้น

1.8.2 เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการสภาวะทางกายภาพสำหรับบริการ
นักท่องเที่ยวให้แก่แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

1.8.3 เพื่อแก้ไขปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและล่าช้าทางด้านสภาวะทาง
กายภาพซึ่งไม่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.9.1 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี คือแหล่งท่องเที่ยวที่มีความ
เป็นมาที่สำคัญในอดีต เป็นที่น่าจดจำและสืบสานตำนานความเป็นมาสู่อนุชนรุ่นหลัง หรือเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวที่สร้างเพื่อเป็นที่ระลึกถึงวีรกรรมความดีของบุคคลในอดีต เช่น ปราสาทหิน พระราชวัง
อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน วัดวาอาราม พระปรางค์ เจดีย์

1.9.2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือแหล่งท่องเที่ยวที่มีวิวทิวทัศน์สวยงามตาม
ธรรมชาติโดยมีการปรุงแต่งจากมนุษย์เพื่ออำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวบ้าง เช่น อุทยานแห่งชาติ
ป่าภูเขาทะเล เกาะ ลำน้ำ เขื่อน ทะเลสาบ แม่น้ำลำคลอง

1.9.3 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ คือแหล่งท่องเที่ยวที่มี
ร้านค้าของราชการหรือเอกชนรวมตัวกันอยู่เป็นจำนวนมากเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาซื้อหาจับจ่ายสินค้า
ของที่ระลึกต่างๆ หรือเข้ามาชมการแสดงซึ่งเจ้าของสถานที่จัดทำขึ้น เช่น ตลาดนัด ศูนย์การค้าท้องถิ่น
ตลาดฟาร์มผลผลิตทางการเกษตร

1.9.4 สภาวะทางกายภาพ คือส่วนประสมทางการตลาดการบริการที่มีตัวตน สามารถ
มองเห็นจับต้องสัมผัสได้และถูกสร้างขึ้นเพื่อสะท้อนแนวคิดของการบริการนั้น สภาวะทางกายภาพ
ประกอบด้วยอาคารตกแต่งบริเวณสถานที่ให้บริการทั้งภายในและภายนอก สี สัน โลโก้ เครื่องหมาย
สัญลักษณ์ แบบฟอร์มของผู้ให้บริการ รวมถึง เสียง กลิ่น รส สัมผัสที่ผู้รับบริการสามารถรับรู้ได้

1.9.5 ภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว คือสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่
สามารถมองเห็นได้ จึงรวมถึงรูปทรงทางสถาปัตยกรรมของแหล่งท่องเที่ยว หรือสภาพของแหล่ง
ท่องเที่ยว บริเวณสถานที่ให้บริการและสภาพแวดล้อม สัญลักษณ์แสดงทิศทาง ป้ายสื่อสารให้ข้อมูลแก่
นักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.9.6 สิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ คือ สิ่งมีตัวตนที่ใช้ในการให้บริการและเติมเต็มความไม่มีตัวตนของการบริการ ทำให้การบริการครบถ้วนสมบูรณ์แบบ อันได้แก่ ที่จอดรถ ห้องสุขา เก้าอี้หรือม้านั่งพัก ศูนย์ข้อมูล ลานทำกิจกรรม จุชมวิว สถานที่จัดเพื่อการถ่ายภาพ

1.9.7 แผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ คือภาพรวมที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของแหล่งท่องเที่ยว นั้น และอาจแสดงระยะทางโดยประมาณจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง

1.9.8 สถานีบริการ คือหน่วยงานที่เป็นผู้ให้บริการแก่ลูกค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย (Physical Evidence Development of Tourist Site in Nakomrachasima Province for Servicing Thai Tourist) สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ด้านยุทธศาสตร์การปรับ โครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืนและยุทธศาสตร์การพัฒนามาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จึงต้องรักษาความสมดุลทั้งสภาพแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น การวิจัยนี้จึงต้องอาศัยการทบทวนวรรณกรรมเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือในการวิจัยตลอดจนใช้ในการอภิปรายผลต่อไป ในบทนี้จึงประกอบไปด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทั้งทางตรงและทางอ้อมดังต่อไปนี้

- 2.1 การท่องเที่ยวและความหมายของการท่องเที่ยว
 - 2.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว
 - 2.3 แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา
 - 2.4 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 - 2.5 การจัดการสภาวะทางกายภาพของการบริการ
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.1 การท่องเที่ยวและความหมายของการท่องเที่ยว

ผู้ใหญ่สมัยก่อนย้อนหลังไปเพียง 50-60 ปี มักจะสั่งสอนลูกหลานว่า “อย่าเที่ยวเตร่ให้มากนักจะเสียผู้เสียคน” ทั้งนี้ เพราะภาพลักษณ์ของคำว่า “ท่องเที่ยว” ในสมัยที่การคมนาคมถนนหนทางยังไม่สะดวก จะเป็นการเที่ยวเสเพลบอนเบี้ยในละแวกบ้าน ผู้ใหญ่ก็ออกเดินทางรอนแรมไปกับกองเกวียนในหน้าแล้งเพื่อไปไหว้พระพุทธรูป ไปทำบุญยังวัดวาอารามที่อยู่ห่างไกลจากถิ่นที่อยู่ของตน หรือล่องเรือไปทอดผ้าป่า ทอดกฐิน ยังวัดริมน้ำในจังหวัดไกลๆ แต่ไม่เรียกกันว่าไปเที่ยวพระบาทหรือไปเที่ยววัด เพราะฟังดูขัดกับความรู้สึกของพุทธศาสนิกชนที่ถือว่าวัดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ไม่ควรนับเป็นที่เที่ยว ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นการเดินทางที่เกิดขึ้น ตามเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม ที่มีใจเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อเอ่ยถึงคำว่า “ท่องเที่ยว” ในปัจจุบันเรามองเห็นภาพชาวต่างประเทศสะพายกล้องถ่ายรูปเดินกันเป็นกลุ่มใหญ่บ้างเล็กบ้างอยู่ตามวัด วัง โบราณสถาน หรือนั่งน้ย่อมน้ยอบแดดอยู่ตามชายหาด และอีกจำนวนไม่น้อยที่ไปเที่ยวชมป่าเขาถ้ำนาไพร เรามักจะมองเห็นว่าชาวต่างประเทศเหล่านี้ได้ใช้จ่ายเงินเป็นค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเดินทางไปชมสถานที่ต่างๆ ค่าซื้อของฝากของที่ระลึก โดยที่เราไม่คิดว่านั่นเป็นเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้จ่ายในบ้านเมืองของเรา ในขณะที่เดียวกันเรามักจะไม่คิดถึงคนไทยที่เดินทางท่องเที่ยวอยู่ภายในประเทศต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวคนไทยเหล่านี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากทุกปี เพราะการเดินทางท่องเที่ยวนั้นเป็นการผ่อนคลายความเคร่งเครียดพร้อมๆ กับการได้รับความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี ได้เห็นภูมิประเทศที่แปลกตาและได้สร้างความสัมพันธ์กับคนต่างถิ่นด้วย เมื่อการคมนาคมสะดวก การเดินทางท่องเที่ยวกลายเป็นความนิยม ธุรกิจต่างๆ ก็เกิดขึ้นเพื่อรองรับการเดินทางการท่องเที่ยวมากมาย ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจที่พัก และอาหาร ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจการค้า ของที่ระลึก ธุรกิจเหล่านี้ขายบริการให้กับตัวนักท่องเที่ยวเอง และยังมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม เช่น การก่อสร้างอาคาร ที่พัก ร้านอาหาร การผลิตสินค้าเกษตรกรรม เพื่อขายให้แก่ธุรกิจที่พักและอาหาร การผลิตสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อส่งร้านค้าของที่ระลึก เป็นต้น ธุรกิจเหล่านี้จะก่อให้เกิดงานอาชีพใหม่ๆ และการกระจายเงินตราซึ่งถือเป็นการเสริมสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับประเทศนั่นเอง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2529:3)

ในปี พ.ศ. 2506 (ค.ศ. 1963) องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี และได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “การท่องเที่ยว” ไว้ว่า “การเดินทางเพื่อความบันเทิงรื่นเริงใจ เชื่อมญาติ หรือการไปร่วมประชุมแต่มีใช้เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลักฐานหรือไม่พำนักอยู่เป็นการถาวร”

องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : W.T.O) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวดังนี้ “Tourism comprises the activities of the person traveling to and staying in places outside their usual environment for not more than one consecutive year for leisure, business and other purpose.” จากความหมายนี้สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (ไม่มากกว่า 1 ปี ติดต่อกัน) เดินทางด้วยความสมัครใจเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อธุระและวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2546) อธิบายว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่า การเดินทางนั้น เป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้เดินทาง

ไพฑูรย์ พงศบุตร และวิลาสวงศ์ พงศบุตร (2542) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทาง ไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นซึ่งไม่ใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น และเป็นการไปเยือนชั่วคราวโดยไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพหารายได้

จากคำนิยามและความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) ผู้เขียนหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ข้างต้นสรุปได้ดังนี้ “การท่องเที่ยว” (Tourism) หมายถึง การเดินทางของมนุษย์จากสถานที่ใดสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง หรือการเดินทางจากถิ่นพำนักที่อาศัยไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจไป และเป็นการเดินทางด้วยเหตุผลของการท่องเที่ยวมิใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬา (อาทิ การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ โอลิมปิก เป็นต้น) การเดินทางเพื่อการศึกษา การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา การเดินทางเพื่อเยี่ยมเยือนญาติพี่น้องหรือเพื่อน การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นต้น

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ได้ชื่อว่าเป็นการท่องเที่ยว

1. การเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อสุขภาพ เช่น การไปเที่ยวทะเลในวันหยุด การเดินทางไปอาบน้ำแร่ตามธรรมชาติเพื่อสุขภาพ หรือรักษาโรคผิวหนังบางชนิด
2. การเดินทางไปประชุมหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การไปเล่นกีฬา การไปสัมมนา การไปจาริกแสวงบุญทางศาสนา เป็นต้น
3. การเดินทางเพื่อทำธุรกิจบางอย่าง เช่น การสำรวจตลาด การตรวจสอบของที่สั่งการติดต่อธุรกิจ เป็นต้น

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ไม่จัดว่าเป็นการท่องเที่ยว

1. การเดินทางไปประกอบอาชีพอย่างหนึ่งอย่างใดในประเทศนั้นๆ
2. การเข้ามาตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศนั้นๆ
3. การเดินทางไปทำงานต่างประเทศ ไม่ว่าจะอยู่ประจำหรือไปเข้าเียนกลับ
4. การเดินทางไปเพื่อการศึกษา ไปเป็นนักเรียน นักศึกษาและอยู่หอพัก
5. การเดินทางโดยมีต้องลงจากยานพาหนะ (พรสวรรค์ มโนพัฒนา, 2553)

2.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

แม้การท่องเที่ยวในปัจจุบันจะมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และกีฬา หรือการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ฯลฯ แต่ในงานวิจัยนี้จะจัดแบ่งแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยมของคนไทยออกเป็น 3 ประเภทคือ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ

2.2.1 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นการท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคม รวมถึงสถานที่ที่มีความผูกพันทางจิตใจของชนรุ่นหลัง เพื่อชื่นชมและเรียนรู้ต่อประวัติศาสตร์และโบราณสถานในแหล่งท่องเที่ยวนั้น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ทั้งจากกระแสความต้องการของนักท่องเที่ยว หรือการถูกจัดให้เป็นกลุ่มสินค้าการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ รวมทั้งนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐที่มุ่งรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยจะมีการสนับสนุนการกำหนดจุดขายที่ชัดเจนและเชื่อมโยงให้เกิดการเกี่ยวพันกันภายใต้แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน

รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น การจัดรายการเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยประวัติศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์ ชมซากอารยธรรมโบราณสถานต่างๆ อนุสาวรีย์/อนุสรณ์สถาน สิ่งปลูกสร้างที่มีคุณค่าและความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีอีกแนวทางหนึ่งในการร่วมกันคุ้มครองและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ให้ดำรงคุณค่าเป็นมรดกโลกของมนุษยชาติตลอดไป คือการเสนอชื่อแหล่งวัฒนธรรมธรรมชาติ ให้อยู่ในบัญชีรายชื่อแหล่งมรดกโลก หรือที่เรียกว่า เสนอชื่อเป็น “มรดกโลก” ต่อคณะกรรมการมรดกโลกขององค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติหรือที่เรียกกันว่า องค์การยูเนสโก (UNESCO) เพื่อเข้าอยู่ในการคุ้มครองภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลก ซึ่งเป็นแนวทางได้รับการสนับสนุนจากประเทศภาคี 112 ประเทศ ทั้งนี้เพราะองค์การระดับ โลกดังกล่าวเป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการคุ้มครองและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และทางธรรมชาติให้ดำรงคุณค่าความโดดเด่นเป็นมรดกของมนุษยชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคตตลอดไป ซึ่งในปัจจุบัน มีมรดกโลกทั้งหมด 911 แห่ง ใน 151 ประเทศทั่วโลก ซึ่งแบ่งเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม 704 แห่ง มรดกโลกทางธรรมชาติ 180 แห่ง และอีก 27 แห่งเป็นแบบผสมทั้งสองประเภท โดยมีการแบ่งออกเป็น 5 พื้นที่ ได้แก่ แอฟริกา อาหรับ เอเชียแปซิฟิก ยุโรป -อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ – แคริบเบียน

2.2.2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยวโดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้อาจเป็นความงดงามตามสภาพธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติ สัตว์หายากที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ (Special Environmental Features) หรือสภาพแวดล้อมที่คุณค่าทางวิชาการก็ได้

แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติมีลักษณะเฉพาะคือเมื่อถูกทำลายแล้วก็จะหมดสภาพไปไม่ฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิมได้โดยง่ายหรือต้องใช้เวลาอันยาวนานในการฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม จึงต้องมีการดูแลรักษาทรัพยากรอย่างดีทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้มีได้เกิดขึ้นเพื่อการท่องเที่ยว แต่เป็นการนำการท่องเที่ยวเข้าไปผนวก กิจกรรมที่เกิดขึ้นจึงเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับธรรมชาติ เช่น เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ดูนก/แมลง ส่องสัตว์ เล่นน้ำตก เป็นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลิน และนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้ด้วย

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ เนื่องจากเป็นสิ่งที่มียู่และเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีสภาพและการเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลา มีระบบความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในตัวเองด้วยปัจจัยต่างๆ กัน และองค์ประกอบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อาจค่อยเป็นค่อยไปหรืออาจรวดเร็วมากจนเห็นได้ชัดเจนแล้วแต่กรณีไป ซึ่งผลจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์อาจทำให้เกิดการสูญสลายของแหล่งธรรมชาตินั้นได้ การเปิดพื้นที่ธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือขาดการจัดการที่ดีทำให้แหล่งธรรมชาติหลายแห่งเกิดความเสื่อมโทรมและส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวในที่สุด ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดกรอบหรือเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับหน่วยงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่างๆ ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว และเพื่อยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติสามารถจำแนกประเภทได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

- 1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำแนกตามประเภทของแหล่งธรรมชาติ เช่น
 - ชายหาด (Beach)
 - เกาะ (Island)
 - น้ำตก (Waterfall)
 - แหล่งน้ำ (Water Resource) ได้แก่ พรุ หนอง บึง ทะเลสาบ คลอง ลำธาร

และแม่น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ถ้ำ (Cave)
- ภูเขา (Mountain & Hill)
- แก่ง (Rapid)
- โป่งพุร้อน (Thermal Spring)
- ซากดึกดำบรรพ์ (Fossil)
- ธรณีสัณฐานและภูมิประเทศที่มีลักษณะพิเศษ (Special Geography and Topography)

- ต้นไม้และสัตว์ป่าที่มีลักษณะพิเศษ (Special Plant and Wildlife)

2) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำแนกตามการจัดการพื้นที่ ได้แก่

- แหล่งธรรมชาติที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ(National Park) วนอุทยาน (Forest Park) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (Wildlife Sanctuary) เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (Non-Hunting Area) สวนพฤกษศาสตร์ (Botanical Garden) สวนรุกขชาติ (Arboretum) สวนป่าและพันธุ์ไม้ (Forestry Plantations)

- แหล่งธรรมชาติที่เป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

- แหล่งธรรมชาติที่เอกชนเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

2.2.3 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ

เป็นสถานที่ที่จัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการซื้อหาสินค้าท้องถิ่นหรือของที่ระลึก รับประทานอาหาร ร่วมกลุ่มสังสรรค์ และให้บริการในด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและนันทนาการมีทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน กิจกรรมนันทนาการมีขอบเขตที่กว้างขวางมากยากที่จะจำแนกให้แน่ชัดลงไปได้ แต่กิจกรรมที่บุคคลเลือกและนิยมเพื่อความ สุข ความพอใจ และเพื่อสุขภาพของตนเอง (จรินทร์ ธานีรัตน์ , 2507: 69 -76) เป็นกิจกรรมหลักทางนันทนาการ มีดังต่อไปนี้

1. ศิลปหัตถกรรม (Arts and Craft)
2. เกมและการละเล่น (Games and Folks)
3. การฟ้อนรำ การเต้นรำและกิจกรรมเข้าจังหวะ (Dances)
4. ดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing)
5. กิจกรรมอ่าน เขียน พูด (Read Write Speak)
6. กิจกรรมละครและการแสดง (Drama and Play)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. กิจกรรมนอกเมือง (Outbound Activities)
8. กิจกรรมทางสังคม (Social Activities)
9. การบริการอาสาสมัคร (Voluntary Services)
10. กิจกรรมพิเศษ (Special Events)
11. งานอดิเรก (Hobbies)

2.3 แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา

2.3.1 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดนครราชสีมา

อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ตั้งอยู่ในท่ากลางเมืองเป็นจุดท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของโคราช อนุสาวรีย์หล่อด้วยทองแดงรมดำสูง 185 เซนติเมตร หน้า 325 กิโลกรัม ประดิษฐานอยู่บนไฟฟ้ที่สี่เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสองสูง 250 เซนติเมตร หน้าหน้าไปทาง ด้านทิศตะวันตก ซึ่งเป็นที่ตั้งของกรุงเทพมหานคร ภายในบรรจุอัฐิของท้าวสุรนารีอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีหรือย่าโมของชาวโคราช ถือเป็นอนุสาวรีย์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อระลึกถึงและยกย่องคุณงามความดีของวีรสตรีสามัญชนคนแรกของประเทศ ท้าวสุรนารี หรือย่าโมที่ชาวโคราช เรียกขานกันอย่างคุ้นเคยท่านเป็นวีรสตรีในประวัติศาสตร์ที่สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมือง จึงเป็นบุคคลที่ชาวโคราชภาคภูมิใจและเคารพบูชา ย่าโมกลายเป็นสัญลักษณ์ของชาวโคราชกระทั่งเรียกชื่อจังหวัดนี้ว่า "เมืองย่าโม"

ชาวโคราชมักจะมานับนาศาลกล่าวขอสิ่งต่างๆจากย่าโม เช่นขอให้มีงานทำ ขอให้มียูก เมื่อสมประสงค์แล้วก็จะเก็บน ด้วยสิ่งของ ที่กล่าวไว้ โดยเฉพาะการบนด้วยสิ่งที่ย่าโมโปรดปรานคือ เพลงโคราช ซึ่งเมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ย่าโมโปรดปรานเพลงโคราช มากที่สุดเพลงโคราชถือเป็นเพลงพื้นเมืองที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่ต้องอาศัยไหวพริบ ปฏิภาณของผู้เล่น เพลงโคราช มีท่วงทำนองการขับร้อง สัมผัสเป็นภาษาพื้นบ้าน (ไทยโคราช) และลีลาทำรำประกอบทั้งรำช้าและรำเร็ว ที่สำคัญคือ เพลงโคราช ไม่มีเครื่องดนตรีประกอบในการเล่น เนื้อหาของเพลงโคราชขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะเล่น และบางครั้งก็แล้วแต่เจ้าภาพที่หา เพลงโคราช ไปเล่นเป็นผู้กำหนดว่าจะให้เล่นเรื่องอะไร ถือว่าเพลงโคราชเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ที่สะท้อนให้เห็นถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของผู้คนให้อนุชนรุ่นหลังได้อนุรักษ์และสืบสานกันต่อไป เวลาประชาชนมานับนาศาลกล่าวจึงมักบน ด้วยเพลงโคราช จากฝีปากพ่อเพลงแม่เพลงโคราช บริเวณศาลาไม้หลังย่อมใกล้ๆ อนุสาวรีย์ย่านอนุสาวรีย์ย่าโม จึงกลายเป็น ย่านธุรกิจที่คึกคัก มีทั้ง โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ตลาดขายของที่ระลึกไม่ว่าจะเป็นผ้าไหม หรือของกินยี่ห่อดังที่ติดป้าย ชวนชิมของ นักชิมมืออาชีพตั้งอยู่บริเวณหน้าประตูชุมพล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทุกปี ในช่วงระหว่างวันที่ 23 มีนาคม - 3 เมษายน จะมีการจัดงานเฉลิมฉลอง วันแห่งชัยชนะของ ท้าวสุรนารีขึ้นเพื่อรำลึกถึง ความกล้าหาญในวีรกรรมครั้งนั้น โดยมีการบวงสรวง อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี พิธีจุดพลุสี่มุมเมือง ซึ่งมีการเริ่มต้นครั้งแรกในปีพ.ศ.2477 นอกจากนี้ในงานยังมีการแสดงศิลปวัฒนธรรม การออกร้าน จัดนิทรรศการของหน่วยงานราชการและเอกชน รวมทั้ง กิจกรรมบันเทิง ที่สับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปในแต่ละวัน

นอกจากนี้สิ่งที่ขาดไม่ได้เมื่อมาโคราช ก็คือต้องลอดซุ้มประตูชุมพลที่อยู่หลัง อนุสาวรีย์ เชื่อกันว่าหากลอดประตูนี้ 1 ครั้ง จะได้กลับ มาโคราชอีกในไม่ช้า ถ้าลอด 2 ครั้งจะได้ทำงาน หรือมาอยู่ที่โคราช แต่ถ้าลอดถึง 3 ครั้งก็จะได้คู่ครองเป็นคนโคราช ประตูชุมพล ในสมัยสมเด็จพระ นารายณ์มหาราช เมืองนครราชสีมาฝั่งเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าล้อมรอบด้วยคูน้ำและกำแพง มีการ สร้าง ประตูเมือง 4 ประตู โดยปัจจุบันคงเหลือแต่ประตูชุมพลทางทิศตะวันตกของเมืองเท่านั้นที่เป็น ประตูเดิม ส่วนอีกสามประตูคือ ประตูพลล้านด้านทิศตะวันออก ประตูพลแสนหรือประตูน้ำด้านทิศ เหนือ และประตูชัยณรงค์หรือประตูสี่ด้านทิศใต้ ได้มีการสร้างขึ้น ใหม่แทนประตูเดิมความพิเศษของ ประตูชุมพล คือ ตรงเหนือช่องประตูจะมีเรือนไม้หลังเล็ก ๆ เป็นเรือนแบบไทยมีหลังคามุง กระเบื้อง ประดับด้วยช่อฟ้าใบระกา เรียกว่า “หอรบ” เอาไว้สำหรับบัญชาการรบ ส่วนของกำแพงที่ต่อไปทั้งสอง ข้างส่วนบน ทำเป็น รูปใบเสมา ใต้ใบเสมาเจาะช่องเป็นรูปกากบาท เพื่อใช้สอดคู่มือข้าศึกด้านนอก และมี บันไดขึ้นหอรบ กำแพงเมืองนี้แต่เดิมได้สร้าง ล้อมรอบเมืองโคราชโดย มีคูน้ำคูขนานกันไปเป็นรูป สี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นปราการอันแข็งแรง เพื่อปกป้องเมืองโคราชจากข้าศึก ศัตรูมาหลายยุคหลายสมัย

อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย สร้างขึ้นเพื่อเป็นพุทธสถานในลัทธิมหายาน สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในยุคที่อาณาจักรขอมแผ่อิทธิพลมายังภูมิภาคนี้ในสมัย พระเจ้าสุริยวรมันที่ 7 (พ.ศ.1724-1761) มหาราชองค์สุดท้ายของอาณาจักรขอมใน พ.ศ. 2479 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็น โบราณสถานของชาติและเริ่มบูรณะในปี พ.ศ.2494และ พ.ศ.2497กรมศิลปากรได้บูรณะองค์ปราสาท ประธานอีกครั้ง โดยได้รับเงินงบประมาณจากรัฐบาลฝรั่งเศส จนแล้วเสร็จในช่วงปี พ.ศ.2507-2512 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ได้กำหนดให้ เมืองโบราณพิมายและปราสาทหินพิมายเป็นอุทยานประวัติศาสตร์ ในปี พ.ศ.2529 โดยมีการอนุรักษ์และบูรณะเป็นอย่างดี ในปี พ.ศ. 2479 กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนปราสาทหินพิมายเป็น โบราณสถาน และได้จัดตั้งเป็น อุทยาน ประวัติศาสตร์พิมาย ในวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2532 ประกอบด้วยโบราณสถานที่ใหญ่โตและงดงาม เป็นแบบบาปวนผสมผสานกับศิลปะแบบนครวัด ในปี พ.ศ. 2479 กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้น ทะเบียนปราสาทหินพิมายเป็น โบราณสถาน และได้จัดตั้งเป็น อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ในวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2532 โดยได้ดำเนินการปรับปรุงจัดตั้งถึง 13 ปี ร่วมมือกันระหว่างกรมศิลปากร และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศฝรั่งเศส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519-2532 ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ พระราชดำเนิน เป็นองค์ประธานในพิธีเปิดอุทยาน

ตัวอุทยานตั้งอยู่ปากทิศตะวันออกของแม่น้ำมูล บนพื้นที่ 115 ไร่ วางแผนเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 565 เมตร ยาว 1,030 เมตร ลักษณะพิเศษของปราสาทหินพิมาย คือ ปราสาทหินแห่งนี้สร้างหันหน้าไปทางทิศใต้ ต่างจากปราสาทหินอื่นๆที่มักหันไปทางทิศตะวันออกสันนิษฐานว่าเพื่อให้หันรับกับเส้นทางตัดมาจากเมืองยโสธรปุระ เมืองหลวงในสมัยนั้นของขอมซึ่งเข้ามาสู่เมืองพิมายทางทิศใต้ (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนครราชสีมา, 2557)

2.3.2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีเนื้อที่ 1,355,396.96 ไร่ มีพื้นที่ 2,168 ตารางกิโลเมตร นับเป็น อุทยานแห่งชาติแห่งแรกของประเทศไทย มีพื้นที่ต่อเนื่องกับผืนป่าในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน และเป็นส่วนหนึ่งของผืนป่ามรดกโลก ดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ซึ่งนับเป็นผืนป่าอุทยานแห่งชาติที่รวมกันแล้วใหญ่ที่สุดในประเทศไทย แต่สำหรับพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่นั้น มีพื้นที่มากเป็นอันดับ 3 รองจากอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและอุทยานแห่งชาติทับลาน อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นแหล่งที่พืชพันธุ์ไม้ ต่ำกว่า 2,000-2,500 ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมากกว่า 60 ชนิด และนกต่างๆ ไม่น้อยกว่า 294 ชนิด ด้วยเหตุนี้ เขาใหญ่จึงได้รับการจัดให้เป็นหนึ่งใน 11 แห่งของโลกที่เป็น "Vavilov Center" คือ เป็นพื้นที่ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรพืชและสัตว์ป่าอันล้ำค่า ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับผลิตยารักษาโรคและผลิตสายพันธุ์กรรมใหม่ๆ ในด้านเกษตรกรรม พื้นที่ ป่าส่วนใหญ่ เป็นป่าดิบที่ค่อนข้างสมบูรณ์ มีสภาพป่าดิบเขา ดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณ มีป่าทุ่งหญ้าและป่าเต็งรังเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นแหล่งที่มีสัตว์ป่าชุกชุมมาก ในบางโอกาสขณะขับรถยนต์ไปตามถนน จะสามารถเห็นสัตว์ป่าเดินผ่าน หรือออกหากินตามทุ่งหญ้า หรืออาจจะเห็นโหลงช้างออกหากินริมถนน ลูกช้างเล็กๆ ชนและน่ารักมาก สัตว์ป่าที่สามารถพบได้บ่อยๆ และตามโอกาสอำนวย ได้แก่ เก้ง กวาง ตามทุ่งหญ้าต่างๆ ไป นอกจากนี้ยังพบ เสือโคร่ง กระตัง เลียงผา หมี แม่น ชะนี พญากระรอก หมาไม่ ชะมด อีเห็น กระต่ายป่า นกชนิดต่างๆ จำนวน 250 ชนิด จากจำนวนไม่น้อยกว่า 340 ชนิด ที่สำรวจพบอาศัยอยู่บริเวณป่าเขาใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งหาอาหาร และที่อาศัยอย่างถาวร นกที่น่าสนใจและพบเห็นได้บ่อย ได้แก่ นกเงือก นกขุนทอง นกขุนแผน นกพญาไฟ นกแก้วแล้ว นกโพระดก นกแซงแซว นกเขา นกกระปูด ไก่ฟ้า และนกกินแมลงชนิดต่างๆ นกเงือกทั้ง 4 ชนิด ซึ่งได้แก่นกกก นกเงือกกรามช้าง นกแก๊ก และนกเงือกสีน้ำตาล ที่พบบนเขาใหญ่ นับว่าเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักดูนกเป็นอย่างดี เพราะพบเห็นได้ทั่วไป พวกแมลงที่มีมากกว่า 5,000 ชนิด ที่สวยงามและพบเห็นบ่อยได้แก่ ผีเสื้อ มีรายงานพบกว่า 216 ชนิด สัตว์กินเนื้อ 16 ชนิด สัตว์กึ่ง 7 ชนิด สัตว์กินแมลง 3 ชนิด สัตว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำพวกลิง 5 ชนิด กระต่าย 1 ชนิด สัตว์จำพวกใช้ฟันแทะ 6 ชนิด และพวกค้างคาวไม่น้อยกว่า 25 ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำประมาณ 70 ชนิด

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่นับว่าเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธาร ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญนั่นก็คือ น้ำตกที่สวยงาม มีน้ำตกน้อยใหญ่เกิดขึ้นหลายแห่ง ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งสำรวจพบและทำเส้นทางเดินเท้าไปถึงแล้วประมาณ 30 แห่ง ที่มีความสวยงามแตกต่างกันไป ตามสภาพของธรรมชาติของภูมิประเทศเป็นที่รู้จักกันดี เช่น น้ำตกนางรอง น้ำตกสาลิกา น้ำตกกองแก้ว น้ำตกผากล้วยไม้ น้ำตกเหวสุวัต น้ำตกเหวนรก น้ำตกไม้ปล่อง น้ำตกวังเหว น้ำตกตะคร้อ น้ำตกสลัดได น้ำตกส้มป่อย น้ำตกแก่งกฤษณา น้ำตกเหวจักจั่น น้ำตกเหวอีอ่า น้ำตกผาไทรคู่ น้ำตกผากระชาย น้ำตกผาด่านช้าง และ น้ำตกผามะนาวยักษ์ น้ำตกแก่งหินเพิง น้ำตกเหวไทร น้ำตกเหวประทุน น้ำตกตาดมะนาว น้ำตกตาดตาภู น้ำตกตาดตาก กลุ่มน้ำตกผาตะแบก น้ำตกธารทิพย์

เขื่อนลำตะคอง ตั้งอยู่ตำบลลาดบัวขาว ห่างจากตัวเมืองประมาณ 62 กิโลเมตร มีทางแยกจากทางหลวงหมายเลข 2 (นครราชสีมา-สระบุรี) บริเวณกิโลเมตรที่ 193-194 ประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ เริ่มสร้างในปี พ.ศ. 2507 แล้วเสร็จในปี 2512 นักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวบนสันเขื่อนเพื่อชมทิวทัศน์ของอ่างเก็บน้ำ ซึ่งพื้นที่เหนือเขื่อนเป็นอ่างเก็บน้ำมีธรรมชาติสวยงามและมีฉากหลังเป็นภูเขา จึงมีความสวยงามมากเหมาะสำหรับพักผ่อนในยามแดดร่มลมตก และถ่ายภาพบรรยากาศยามพระอาทิตย์อัสดง งานจนอยากกลับมาเยือนอีก เขื่อนลำตะคอง จ. นครราชสีมา เป็นเขื่อนดินสร้างกั้นลำตะคองที่ช่องเขา เขื่อนล้น และช่อง เขาถ่านเสียด ในปี พ.ศ. 2507 เพื่อนำน้ำเหนือเขื่อนมาใช้ประโยชน์ในด้านชลประทาน

สืบเนื่องจากในอดีตก่อนปี พ.ศ. 2482 บริเวณที่ราบในลุ่มน้ำลำตะคองตอนล่าง ในท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา ประชาชนจะปิดทำนบหรือหลูกเพื่อทดน้ำขึ้นไปใช้ แต่พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ยังคงขาดแคลนน้ำอยู่ กรมชลประทานจึงได้มีโครงการทดและส่งน้ำลำตะคอง เพื่อช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกทั้ง 2 ฟังลำตะคองใน ท้องที่อำเภอเมือง กับบางส่วนของอำเภอขามทะเลสอ และเฉลิมพระเกียรติ โดยสร้างเป็นเขื่อนระบายน้ำขึ้น 9 แห่ง อยู่ในลำบริบูรณ์ 5 แห่ง คือ ที่บ้านโคกแฝก บ้านทุ่ง บ้านโพธิ์เตี้ย บ้านนาทม บ้านจอหอ และในลำ ตะคอง 4 แห่ง คือ บ้านมะขามเฒ่า บ้านคนชุม บ้านข่อยงาม และบ้านกันผม เพื่อส่งน้ำให้กับพื้นที่รวม ประมาณ 100,000 ไร่

การก่อสร้างได้เริ่มใน พ.ศ. 2482 และเริ่มส่งน้ำได้เมื่อเสร็จเป็นตอน ๆ ไป งานเสร็จทั้งโครงการในปี พ.ศ. 2500 สิ้นเงินค่าก่อสร้าง 18,700,000 บาท หลังจากมีทางรถไฟไปถึงจังหวัดนครราชสีมา และได้ต่อไปยังบางจังหวัดบ้างแล้ว จังหวัดนครราชสีมาซึ่งเป็นชุมทางรถไฟ และเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งกลางของกิจกรรมต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่มีข้อบกพร่องที่สำคัญอยู่ประการหนึ่ง คือ กั้นคาน้ำ โดยเฉพาะน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ตัวจังหวัดซึ่งมีประชาชนอยู่อย่างหนาแน่น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำทางต้นน้ำของลำตะคอง ซึ่งเป็น 1 ใน 16 แห่ง ที่กรมชลประทานได้เลือกไว้ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำในที่ราบสองฝั่งลำน้ำ โดยได้เริ่มงานก่อสร้างเบื้องต้นขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2507 สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2512 สิ้นค่าใช้จ่ายรวม 236 ล้านบาท

2.3.3 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายและนันทนาการในจังหวัดนครราชสีมา

ปาลิโอ เขาใหญ่ ปาลิโอ หรือ Palio เป็นภาษาอิตาลี ความหมายคือรางวัล ซึ่งทางกลุ่มเจ้าของโครงการต้องการให้เป็นรางวัลกับชุมชนคนเขาใหญ่ โครงการปาลิโอประกอบด้วยร้านค้าเล็กๆน่ารักแบบถนนคนเดินสไตล์อิตาลี ผู้ออกแบบมีความรักและประทับใจในสถาปัตยกรรมสไตล์อิตาลีหลังจากเดินทางไปท่องเที่ยว และศึกษาดูงานมานานหลายปี นอกจากนี้โครงสร้างที่โดดเด่นสวยงามเป็นเอกลักษณ์แล้ว ภายในโครงการยังได้นักจัดสวนระดับแถวหน้าสุดของประเทศไทยคือ คุณอำนาจ กิตติพรรณา มาเนรมิตสวนสวยรายล้อมตัวอาคารร้านค้าให้โครงการสวยงามยิ่งขึ้น

โครงการปาลิโอ เขาใหญ่ตั้งอยู่บนถนนธนະรัชต์ หลักกิโลเมตรที่ 17 ติดกับโรงแรมจูลิศ เขาใหญ่ รีสอร์ท แอนด์ สปา ภายในมีร้านค้ากว่า 140 ร้าน ประกอบด้วย ธนาคาร ร้านอาหารไทย อิตาลี ญี่ปุ่น ศูนย์อาหารที่คัดสรรแล้วว่าอร่อยจริง ลานเบียร์ ร้านขายยา ร้านขายของที่ระลึก พืชผักปลอดสารพิษ เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย เครื่องเสียง ดำเนินการโดยบริษัท เขาใหญ่ วิลเลจ มอลล์ จำกัด โดยการร่วมมือของกลุ่มจูลิศ และ กลุ่มพีริโม พอส โด

บริษัท ฟาร์มโชคชัย เป็นฟาร์มที่เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมและจับจ่ายซื้อหาของที่ระลึก รวมทั้งยังมีร้านอาหาร ทิวชมฟาร์ม การทดลองทำไอศกรีม เพื่อบริการนักท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมาของฟาร์มโชคชัยมีดังต่อไปนี้

พ.ศ. 2500 จุดเริ่มต้นจากอุดมการณ์และความใฝ่ฝันของนักสัตวบาล ดำเนินการควาบอยไทย คุณโชคชัย บุลกุล ที่มุ่งมั่นแผ้วถางและปรับเปลี่ยนพื้นที่ซึ่งเป็นป่ารกทึบ บริเวณอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยเริ่มต้นจากการทำการเกษตรแบบผสมผสาน บนพื้นที่เพียง 250 ไร่

พ.ศ. 2508 ประกอบธุรกิจจัดหาเครื่องจักรกล และอุปกรณ์ก่อสร้างให้แก่กองทัพอากาศอเมริกัน เพื่อใช้ในการสร้างฐานทัพอากาศ และก่อตั้งบริษัทรับเหมาก่อสร้างในนามบริษัทโชคชัยอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด และบริษัทโชคชัยเอ็นอีเนียริง จำกัด ก่อสร้าง “ตึกโชคชัย” บนถนนสุขุมวิท อาคารสูง 26 ชั้น ซึ่งครองความเป็นอาคาร ที่สูงที่สุดในประเทศไทยมานานถึง 13 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ.ศ. 2514 นुकเบิกกิจการฟาร์มโคเนื้อ โดยนำเข้าโคเนื้อสายพันธุ์อเมริกันบราห์มัน และสายพันธุ์เชนต้าเกอร์ทูดิส พร้อมๆ กับการยกระดับสายเลือด และพัฒนาสายพันธุ์โคพื้นเมืองของไทยและก่อตั้งภัตตาคาร ‘โซคซัยสเต็ดเฮ้าส์’ สาขาแรกขึ้น บนชั้น 23 ของอาคารโซคซัยเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์เนื้อโคคุณภาพดีของฟาร์ม และให้บริการแก่ผู้เช่า อาคารสำนักงาน

พ.ศ. 2519 ฟาร์มประสบปัญหาโศกนาฏกรรมส่งออกโคเนื้อ รวมทั้งปัญหาต้นทุนการผลิตและต้นทุนการขนส่ง จึงเริ่มผันตัวเองจากธุรกิจอุตสาหกรรมโคเนื้อ เข้าสู่วงการของธุรกิจโคนม

พ.ศ. 2521 ฟาร์มโคนมลูกนุกเบิกขึ้นอย่างเป็นทางการจากการผสมข้ามสายพันธุ์ระหว่างแม่พันธุ์โคเนื้อของฟาร์ม กับน้ำเชื้อพ่อพันธุ์โคนมจากต่างประเทศ พัฒนา และปรับปรุงสายพันธุ์อย่างต่อเนื่องจนได้โคนมลูกผสมที่ให้ผลผลิตสูงสุดในเขตสภาพอากาศร้อนชื้น

พ.ศ. 2528 โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม และแบรนด์นมสดตราฟาร์มโซคซัยเกิดขึ้นเพื่อรองรับผลผลิตน้ำนมดิบของฟาร์ม

พ.ศ. 2535-2539 ช่วงเวลาของการปฏิรูประบบจัดการ (Reengineering) เป็นช่วงที่ธุรกิจโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นมประสบกับวิกฤตทางการตลาด จึงมีความจำเป็นต้อง ตัดขายธุรกิจนมพร้อมดื่มตราฟาร์มโซคซัยออกไปในปี พ.ศ.2537 แต่ยังคงไว้ซึ่งธุรกิจหลัก นั่นก็คือธุรกิจฟาร์มโคนม และในช่วงนี้เป็นช่วงเริ่มต้นการทำงาน ของคุณโซค นุกกุล ภายหลังจากจบการศึกษาจากประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นยุคของการ-หันกลับมาปฏิรูปองค์กรให้เกิดความมั่นคงยิ่งขึ้น โดยสร้างนวัตกรรมทางการบริหาร และปรับรื้อระบบจัดการใหม่ให้กับธุรกิจ รายได้หลักในช่วงนี้มาจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งได้แก่น้ำนมดิบ และการส่งออก แม่พันธุ์โคนมไปยังต่างประเทศ รวมถึงอาหารสัตว์ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป

พ.ศ. 2540-2544 เป็นช่วงเวลาของการปฏิรูปภาพลักษณ์องค์กร (Rebranding) เมื่อรากฐานของฟาร์มเข้มแข็งขึ้น ประกอบกับการมีความรู้ ประสบการณ์ และการเข้าใจจุดอ่อน จุดแข็งที่เราได้ ผนวกกับการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาต่อยอดธุรกิจ จึงก่อให้เกิดนวัตกรรมทางธุรกิจขึ้น นั่นคือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบครบวงจร นับเป็นช่วงของการเปิดมิติใหม่ของการท่องเที่ยว โดยการสร้างการรับรู้ให้แก่สาธารณชนผ่านสื่อที่มัลติมีเดียและสัมภาษณ์กรรมการผู้จัดการกลุ่มบริษัท ช่วงนี้จึงถือเป็นยุคของการปฏิรูปภาพลักษณ์องค์กรครั้งยิ่งใหญ่ของกลุ่มบริษัทฟาร์มโซคซัย

พ.ศ. 2545-2549 ช่วงเวลาของการปฏิรูปองค์กร (Repositioning) เมื่อธุรกิจมาถึงจุดที่หลายคนให้การยอมรับ และมองว่าเราประสบความสำเร็จ เราเองยังคงไม่ละทิ้ง การจัดทำปรับทีมให้พร้อมอยู่เสมอสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ ช่วงนี้จึงเป็นยุคที่มีการปฏิรูปการจัดการต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น กับธุรกิจให้ได้มากที่สุด และด้วยเหตุนี้ประกอบกับการ

เติบโตอย่างต่อเนื่องของธุรกิจท่องเที่ยว จึงทำให้เราสามารถสร้างผลิตภัณฑ์และกิจกรรมต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับธุรกิจท่องเที่ยวได้อย่างลงตัว ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์นมตรา Umm!..Milk และธุรกิจที่พักในรูปแบบ Boutique Camp ภายใต้ชื่อ Farm Chokchai Camp ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในช่วงเวลานี้ รายได้ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์ เกษตรแปรรูป เป็นหลัก นอกจากนี้ ยังมีรายได้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการขายประสบการณ์ ผ่านธุรกิจให้คำปรึกษา และการถ่ายทอดประสบการณ์ในเวทีบรรยาย ต่างๆ เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย

พ.ศ. 2550-2554 ช่วงเวลาของการปฏิรูปความรู้ (Rejuvenation) ด้วยวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ต้องการเห็นองค์กรในอนาคตเป็น People and HR Based Organization นั่นคือ องค์กรต้องถูกขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องโดยทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีศักยภาพ มีทักษะและความสามารถในการทำงานเป็นทีม ดังนั้นฟาร์ม โชคชัยจึงก้าว เข้าสู่ยุคแห่งการเพิ่มพลังให้กับองค์กร เป็นยุคที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถและทักษะของบุคลากรเดิม รวมทั้งการสร้างบุคลากรใหม่ขึ้นมาทดแทน ทั้งนี้ก็เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในโลกของการแข่งขันในอนาคต และด้วยทักษะ ความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง จากนี้และต่อไป

2.4 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

องค์การการท่องเที่ยวแห่งโลก (WTO, 2004) ได้ให้อธิบายคำจำกัดความล่าสุดของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญต่อการเสมอภาคระหว่างเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงสังคมและวัฒนธรรมของคนทั้งในรุ่นปัจจุบันต่อไปจนถึงคนในอนาคต ดังนั้น หลักการและแนวคิดที่สำคัญของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในคำจำกัดความของ WTO จึงประกอบด้วย

- การท่องเที่ยวต้องตระหนักและใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด
- การเคารพในสังคม วัฒนธรรม และประเพณีของประชาชนพื้นเมือง รวมไปถึงการรู้จักปรับตัวและเข้าใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและประเพณีของแต่ละชุมชน
- การสร้างความเจริญมั่นคงทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรก่อให้เกิดการกระจายของรายได้อย่างเป็นธรรมและ ทั้งถึงแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการท่องเที่ยว (tourism stakeholder) นอกจากนี้ ยังควรที่จะก่อให้เกิดการจ้างงานและการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น รวมไปถึงการมีส่วนร่วมสำคัญในการช่วยลดความยากจนในท้องถิ่นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงความร่วมมือกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการท่องเที่ยว (Tourism stakeholder) ทุกฝ่ายรวมไปถึงจะต้องสามารถรักษาความพึงพอใจสูงสุดของนักท่องเที่ยว การดำเนินการวางแผนอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญจะต้องมีเครื่องมือดัชนีที่ใช้วัดประสิทธิภาพต่อผลกระทบของการดำเนินการในส่วนต่างๆ เพื่อสามารถนำไปปรับปรุงและแก้ไข เพื่อให้เกิดความยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต

ปัจจัยสำคัญ 5 ประการ ในการนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย

- **ทรัพยากรการท่องเที่ยว** หมายถึง สิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่กำเนิดขึ้นมาเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นแล้วสืบทอดต่อกันมา เช่น ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์
- **นักท่องเที่ยว** เป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในฐานะผู้บริโภคทรัพยากรการท่องเที่ยว มีความต้องการ (Demand) ที่ทำให้คนในแหล่งท่องเที่ยวและกลุ่มนักท่องเที่ยวต้องตอบสนอง ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรการท่องเที่ยว และก่อผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยเหตุนี้ นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
- **กลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว** กลุ่มธุรกิจให้ความสำคัญกับธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก และพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว จนอาจละเลยผลกระทบด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้น ถ้าจะให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน กลุ่มธุรกิจนี้จะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวและเป็น ตัวกลางที่จะช่วยกลั่นกรองคุณภาพของนักท่องเที่ยว
- **ชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว** มีบทบาทเป็นทั้งผู้ผลิตทรัพยากรการท่องเที่ยว เช่น วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของคนในชุมชน ขณะเดียวกันในชุมชนเองมีบทบาทเป็นผู้ดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ที่ผ่านมามคนในแหล่งท่องเที่ยวมักเป็นฝ่ายตั้งรับการท่องเที่ยวที่เข้ามา โดยคนในแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมองเห็นผลประโยชน์ในเชิงรายได้ แต่อาจไม่ตระหนักและคาดการณ์ถึงผลกระทบที่เกิดตามมา นอกจากการตั้งรับกับทรัพยากรที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว คนในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวกลับไม่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว อย่างยุติธรรม หรืออาจกล่าวได้ว่าคนในชุมชนได้ประโยชน์เพียงส่วนน้อย เมื่อเทียบกับผลกระทบที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจึงให้ความสำคัญกับเรื่องการกระจายผลประโยชน์ให้กับคนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน ความรักท้องถิ่นเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง อยู่ในหลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กระบวนการเรียนรู้ในชุมชน

จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเน้นการให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่มีส่วนช่วยอนุรักษ์วิถีชีวิตและ ทรัพยากรของ ชุมชน สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ทำให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการกับทรัพยากรของตนเอง ซึ่งเป็นความสำคัญอย่างยิ่งที่คนในชุมชนจะต้องมีสิทธิเลือกได้ว่า ต้องการให้ ทรัพยากรของตนเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือไม่และควรมีรูปแบบเช่นไร

- นักวิชาการและสถาบันการศึกษา ได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นหน่วยงาน สนับสนุน (Facilitator) ที่ช่วยนำความรู้ในทางวิชาการหรือภูมิปัญญาสากลมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อ ยกย่อง และคำอธิบายองค์ความรู้ท้องถิ่น ที่เรียกว่า ภูมิปัญญาให้เป็นองค์ความรู้ที่เป็นสากลได้ และยิ่งทรัพยากร การท่องเที่ยวได้รับการศึกษาค้นคว้ามากเท่าใด คนในชุมชน นักท่องเที่ยว และกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยว ก็จะเห็นคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากบทบาทการเป็นผู้ศึกษาค้นคว้า แล้ว นักวิชาการอาจเข้าไปมีบทบาทในการเป็นวิทยากรช่วยประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้ เกิดการพูดคุยกัน ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

หลักการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนนั้น จึงประกอบด้วยหลักการที่สำคัญอยู่ 10 ประการ คือ

1. อนุรักษ์โดยใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainable) หมายถึง ต้องมีวิธีการ จัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิม ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมอย่างเพียงพอหรือใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อย่างประหยัดต้องคำนึงถึงต้นทุนอันเป็นคุณค่า คุณภาพของธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง การสงวนรักษาคุณภาพของทรัพยากร ให้มีคุณค่าต่อชีวิตที่ดี รู้วิธีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ปรับปรุง บำรุงให้เกิดประโยชน์ได้นาน เพิ่มพูน และเสริมสร้างไว้ให้มีมากเพียงพอต่อการใช้เพื่อการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม

- การปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรนั้น ต้องคงความเป็นเอกลักษณ์อย่างดั้งเดิมไว้ให้ มากที่สุด เกิดผลกระทบอันเป็นผลเสียน้อยที่สุด โดยการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านประยุกต์กับเทคโนโลยี แบบใหม่การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดอย่างเหมาะสมจะสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยาวนาน

2. ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับการลดของเสีย (Reducing over-consumption and waste) ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันวางแผนการจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมี ประสิทธิภาพหรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติและมีคุณภาพเหมือนกันใช้ทด แทนกันได้ เพื่อลด การใช้ทรัพยากรที่หายาก ส่วนการลดของเสีย เช่น ขยะปฏิภูลต้องหาวิธีการจัดการโดยการแยกประเภท ขยะ ขยะแห้งอาจนำระบบการหมุนเวียนการใช้ การใช้ซ้ำ และการแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Reuse Renew Recycle) ขยะเปียกอาจนำไปทำปุ๋ยอินทรีย์และนำหมักปุ๋ยจุลินทรีย์ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม (Maintain diversity) ต้อง วางแผนขยายรากฐานการท่องเที่ยว โดยการรักษาและส่งเสริมให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม โดยการเพิ่มคุณค่าและมาตรฐานการบริการ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้นนานขึ้นหรือกลับไปเที่ยวซ้ำอีก

4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating tourism into planning) ต้อง มีการประสานแผนการพัฒนาในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาภูมิภาค แผนพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาการทำงานในสถานที่ท่องเที่ยวเดียวกันมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

5. นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting local economy) ต้อง ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่นนำไปประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวให้มากขึ้นเป็นการสร้างรายกระจายสู่ ประชากรที่ประกอบการในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving local communities) ต้อง ร่วมทำงานกับท้องถิ่นแบบเป็นองค์การรวม (Participation Approach) โดยเข้าร่วมในลักษณะหน่วยงานร่วมจัด เช่น เป็นหน่วยงานร่วมทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เป็นหน่วยงานร่วมวิเคราะห์ หรือร่วมแก้ปัญหาด้วยกัน เป็นหน่วยงานร่วมส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวด้วยกัน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังต้องประสานเครือข่ายระหว่างองค์กรและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

7. มีการประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting stakeholders and the public) ต้อง มีการประสานกับประชามในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ ร่วมประชุมหารือ ทั้งการเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยว การประเมินผลกระทบการท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการตลาด โดยจัดการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน เป็นการลดข้อขัดแย้งในด้านผลประโยชน์ที่ต่างกัน

8. การพัฒนาบุคลากร (Training staff) ต้อง ส่ง เสริมและสนับสนุนให้ความรู้ การฝึกอบรม การส่งเจ้าหน้าที่ดูงานอย่างสม่ำเสมอให้มีความรู้ มีแนวคิด และวิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยว ยั่งยืนเป็นการพัฒนาบุคลากรใน องค์กร และเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. การจัดเตรียมข้อมูล คู่มือในการบริการข่าวสารการท่องเที่ยว (Marketing tourism responsibly) ต้อง ร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว ข่าวสารการบริการการขาย ให้พร้อมและเพียงพอต่อการเผยแพร่ อาจจัดทำในรูปแบบสื่อทัศนูปกรณ์รูปแบบต่างๆ เช่น คู่มือการท่องเที่ยว คู่มือการตลาดการท่องเที่ยวในรูปแบบเอกสาร แผ่นพับ หนังสือคู่มือ วิดีโอ แผ่นซีดีรอม เป็นต้น

10. ประเมินผล ตรวจสอบ และวิจัย (Undertaking research) จำเป็นต่อการแก้ปัญหาและเพิ่มคุณค่าคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว การลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว โดย จะต้องมีการประเมินผล การตรวจสอบผลกระทบ และการศึกษาวิจัยอย่างสม่ำเสมอ โดยการสอบถามผู้ใช้บริการโดยตรง การสอบถามความเห็นจากใบประเมินผลหรือการวิจัยตลาดการท่องเที่ยว เพื่อทราบผลของการบริการนำมาปรับปรุง และแก้ไขการจัดการการบริการอย่างมี ประสิทธิภาพ เพื่อความประทับใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

แนวคิดและหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นศัพท์บัญญัติที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นำมาใช้อย่างเป็นทางการใน พ.ศ.2541 โดยให้ความหมายตรงกับคำว่า Ecotourism ในภาษาอังกฤษศัพท์บัญญัตินี้ได้รับความเห็นชอบจากราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบัญญัติศัพท์แล้วเพื่อขยายความหมายของ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จะขอล่าถึงคำนิยามที่นักวิชาการได้ให้ไว้ในที่ต่างๆ ดังนี้

- องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme – UNEP) สมาคมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism Society) และองค์การ การท่องเที่ยว โลก (World Tourism Organization) ให้คำนิยามว่า "การท่องเที่ยวที่ไม่เป็นการรบกวนลักษณะทางธรรมชาติ มุ่งหวังในด้านการศึกษา มีความพอใจต่อทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ตามธรรมชาติ มีความเข้าใจต่อวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมาของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยไม่เป็นการรบกวนต่อระบบนิเวศ ในขณะเดียวกัน ก็สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ที่จะทำ ให้เกิดการอนุรักษ์ต่อทรัพยากรของประชากร ในท้องถิ่น"

- ดร.ราล์ฟ บักลีย์ (Dr. Ralph Buckley) ศาสตราจารย์ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยกรีฟฟิท ประเทศออสเตรเลีย ให้คำนิยามสั้นๆว่า "การท่องเที่ยวที่อาศัยผลิตผลทางธรรมชาติ การจัดการที่ยั่งยืน และองค์ประกอบทางการศึกษาซึ่งมีส่วนก่อให้เกิดการอนุรักษ์"

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้คำนิยามว่า "การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ชื่นชม และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม และชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 ประการ ประกอบด้วย

1) องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การมุ่งเน้นในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เพื่อประสานการท่องเที่ยวกับความพอใจในการเรียนรู้และสัมผัสกับระบบนิเวศ (Eco-system) อาจมีบางแห่งที่รวมเอาลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติ หรือเป็นส่วนหนึ่งในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ไว้ (Nature-based tourism) โดยเฉพาะแม้ว่าจะมีความคาบเกี่ยวกันในพื้นที่ก็ตาม ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural tourism) จึงไม่ใช่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งหมด ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการการท่องเที่ยวด้วย อาจเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identity or Authentic or Endemic or Unique) ธรรมชาตินั้นอาจรวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เนื่องกับระบบนิเวศ(Eco-system) ในพื้นที่ด้วย

2) องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและอัตลักษณ์ท้องถิ่น ซึ่งมีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตจึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainably managed tourism) เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsibly travel) ที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

3) องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องกับผู้เกี่ยวข้อง นักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จึงเป็นการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental education-based tourism)

4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มี การดำเนินถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่น (Involvement of local community or People participation) ที่มีบทบาทในมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน และร่วมได้รับประโยชน์อย่างเสมอภาค คอยติดตามตรวจสอบ รวมถึงร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวอันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อนำกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย ในที่สุดแล้วท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ

ลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การมุ่งเน้นในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เพื่อประสานการท่องเที่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนรู้และสัมผัสกับระบบนิเวศ (Eco-system) มีความแตกต่างอย่างชัดเจนกับความสนใจประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการพัฒนาอารยธรรมของมนุษย์ในการเอาชนะธรรมชาติ (ที่รวมเอาลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติ หรือเป็นส่วนหนึ่งในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ไว้) ลักษณะเฉพาะนี้จึงทำให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ใช่การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม(Cultural tourism และ Historical tourism) แม้ว่าจะมีความเกี่ยวพันในพื้นที่ก็ตามในทำนองเดียวกัน การท่องเที่ยวธรรมชาติ(Natural tourism) จึงไม่ใช่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งหมด จึงมีบางส่วนจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ หรือแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งๆ อาจมีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวแบบอื่นๆ ได้ จากลักษณะดังกล่าวจึงมีสิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจเพิ่มเติม ดังนี้

- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่แตกต่างจาก การท่องเที่ยวแบบปกติหรือแบบประเพณีนิยม ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นหลักและเน้นการส่งเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ
- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่ใช่สิ่งตรงกันข้ามกับการท่องเที่ยวแบบคณะใหญ่ (Mass tourism) เพราะ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ได้ถูกจำกัดที่ขนาดของการท่องเที่ยว แต่จำกัดที่รูปแบบกิจกรรมและขนาดที่เหมาะสมกับพื้นที่ นักท่องเที่ยวกลุ่มเล็กๆ สามารถทำลายสิ่งแวดล้อมได้ เช่นเดียวกันหรือมากกว่านักท่องเที่ยวคณะใหญ่ หากปราศจากการจัดการที่ดี การจัดการกับการท่องเที่ยวคณะใหญ่ในทิศทางและภายใต้รูปแบบการท่องเที่ยวเชิง นิเวศได้ จัดเป็น Mass ecotourism
- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่จำเป็นต้องเป็นการจัดการที่ง่าย ๆ ราคาถูก มีรูปแบบการท่องเที่ยว ที่ยากลำบาก มีรายได้จากการท่องเที่ยวที่น้อย เพียงแต่มีการจัดการที่ดี มีการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประสานความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวและให้ประโยชน์ที่เหมาะสมตามความคาด หวังของนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอาจตอบสนองนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม ทุกระดับ และมีรายได้สูงได้เช่นกัน
- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ให้ความสำคัญในการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกมากกว่า การให้ความพึงพอใจอย่างไม่มีขอบเขตของนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องมีการประสานความเข้าใจกันอย่างเหมาะสม ตลอดกระบวนการ

หลักเกณฑ์การกำหนดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- 1) เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีระบบนิเวศสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) มีความพร้อมในการบริการจัดการ มีศูนย์ศึกษาธรรมชาติ ภายในศูนย์มีบริการอำนวยความสะดวกเบื้องต้น มีเคาน์เตอร์ บริการข่าวสาร มุมนิทรรศการ ห้องสุขา มุมจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

3) มีการจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ทั้งเส้นทางไปและกลับทางเดิม เส้นทางเป็นแบบวงรอบและวงกลม ระยะทางตั้งแต่ 1 กิโลเมตรเป็นต้นไป อย่างน้อย 1 เส้นทาง

4) มีป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาธรรมชาติเป็นระยะๆ เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

5) มีแผนที่และคู่มือแนะนำเที่ยวประกอบป้ายสื่อความหมาย เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

6) มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ จำนวนนักท่องเที่ยวต่อครั้งต่อวันในแต่ละเส้นทางและในสถานที่ท่องเที่ยว

7) มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่มีความรู้ทั้งทางด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม สามารถอธิบายเรื่องราวในท้องถิ่นและภูมิปัญญาพื้นบ้านได้

8) มีการบริหารจัดการพื้นที่และมีบริการร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น องค์กรภาครัฐบาล องค์กรเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) องค์กรบริหารท้องถิ่น (เทศบาลและ อบต.)

9) มีนโยบายต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่นชัดเจน เช่น การจัดการขยะการจัดการน้ำเสียการจัดการมลพิษต่างๆ

10) มีแผนพัฒนาบุคลากรและบริการสู่ระดับมาตรฐานสากล

11) หากแหล่งท่องเที่ยวมีที่พักแรมจะต้องเป็นที่พักแรมระดับการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ecolodge)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Attractions) หรือที่เกิดจากสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ประกอบด้วย สภาพภูมิอากาศ (climate) ทิวทัศน์ที่สวยงาม (Scenery) และสัตว์ป่า (Wildlife) นับได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้มากที่สุด แต่แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวเหล่านี้จะต้องได้รับการดูแลและบำรุงรักษาเป็น อย่างดีจากทุกๆ ฝ่าย เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์อาจทำลายความงามอันทรงคุณค่าเหล่านี้ได้ลง

2. แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Manufactured Attractions) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตรงกันข้ามกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เมืองขนาดใหญ่ๆ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเที่ยวชมสิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรมทาง ประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน สถานที่ราชการก่อสร้างขึ้น เช่น พระราชวังหรืออาคารเก่าแก่ที่มีประวัติความเป็นมาที่สำคัญ

3. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต มีกลุ่มนักท่องเที่ยวอีกจำนวนไม่น้อยที่สนใจในความรุ่งเรืองแห่งอารยธรรมในอดีต หรือวัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตของชนกลุ่มน้อย รวมถึงพิธีกรรม พิธีกรรมฉลองรื่นเริงต่างๆ ศิลปะการแสดง ดนตรี เพลงพื้นบ้าน การรำยรำ การละเล่น ตลอดจนงานหัตถกรรม

แนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เป็นการศึกษาหาความรู้ในพื้นที่หรือบริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทางสังคมและมนุษย์ผ่านทางประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้ และการให้คุณค่าของสังคม โดยสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าหรือสภาพแวดล้อมอย่างธรรมชาติ ที่สามารถแสดงออกให้เห็นถึงความสวยงามและประโยชน์ที่ได้รับจากธรรมชาติ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณี

ทั้งนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า วัฒนธรรมไว้ว่า สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะและวิถีชีวิตของหมู่คณะ ในพระราชบัญญัติวัฒนธรรม พ.ศ. 2485 โดยที่หมายถึงลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ซึ่งสำหรับความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว ก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน ทางวิทยาการนั้นก็หมายถึง พฤติกรรมและสิ่งทีคนในหมู่ได้มีการผลิตหรือสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกัน และกันและร่วมใช้อยู่ในพวกของตน ซึ่งเมื่อความหมายของคำว่าวัฒนธรรมตามพจนานุกรมแล้ว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จึงน่าจะหมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งศึกษา เรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจถึงความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ ของคน สังคม วิถีชีวิตของท้องถิ่นต่างๆ โดยสามารถศึกษาได้จากประวัติศาสตร์ ตำนาน ปราชญ์ท้องถิ่น ภูมิสถาปัตยกรรม วิถีชีวิต การงานอาชีพ ศิลปะ ประเพณี นาฏศิลป์ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทั้งนี้ได้มุ่งในการที่จะต้องสร้างสิ่งใหม่ขึ้นมาหรือว่าต้องดำรงสภาพเดิม แต่ครั้งอดีตมา หากแต่ศึกษาความเป็นมา (อดีต) เพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อที่จะรับรู้ความเป็นจริงในปัจจุบันได้โดยความเข้าใจ ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบและหลายแนวคิด

การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมประกอบด้วย

- 1) ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์
- 2) โบราณคดีและพิพิธภัณฑ์
- 3) งานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิม
- 4) ศิลปะ หัตถกรรม ประติมากรรม ภาพวาด รูปปั้นและแกะสลัก
- 5) ศาสนารวมถึงพิธีกรรมต่างๆทางศาสนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 6) คนตรี การแสดงละคร ภาพยนตร์
- 7) ภาษาและวรรณกรรม
- 8) วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร
- 9) ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน เทศกาลต่างๆ
- 10) ลักษณะงานและเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น

(Master Plan, 2013)

2.5 การจัดการสภาวะทางกายภาพของการบริการ

สภาวะทางกายภาพหมายถึงภูมิทัศน์ของการให้บริการ (Servicescape) สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) และสภาพแวดล้อม (Environment) ของการบริการซึ่งเป็นที่ลูกค้าสามารถรับรู้ได้ด้วยสัมผัสและความรู้สึก ดังนั้นแม้กระบวนการปฏิบัติการบริการจะเหมือนกัน แต่ธุรกิจบริการจะสามารถสร้างความแตกต่างที่โดดเด่นให้ลูกค้าเจาะจงที่จะใช้บริการของตนได้ด้วยการจัดพื้นที่การให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนที่สอดคล้องเหมาะสมกับความพึงพอใจของลูกค้า

การจัดการสภาวะทางกายภาพของการบริการ ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การจัดภูมิทัศน์ของการบริการ
2. การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ
3. การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ
4. การสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับสถานบริการ

การจัดภูมิทัศน์ของการบริการ

ภูมิทัศน์ของการบริการ (Servicescape) เป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพในบริเวณการปฏิบัติการบริการซึ่งมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของลูกค้าและบุคลากรผู้ให้บริการ และถูกออกแบบให้สอดคล้องกลมกลืนกับแนวทางของการบริการ เนื่องจากการบริการที่มีหลายประเภทจึงทำให้การจัดภูมิทัศน์แตกต่างกัน กล่าวคือ การบริการแบบลูกค้าบริการตนเอง หรือ การบริการที่ลูกค้าและผู้ให้บริการอยู่ในกระบวนการควรมีภูมิทัศน์ที่สะอาดสวยงาม และสะดวกต่อการใช้บริการของลูกค้า เช่น ร้านอาหาร สนามกอล์ฟ โรงแรม แต่การบริการลูกค้าที่ไม่ได้อยู่ในกระบวนการ หรือการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการเป็นสาระสำคัญ เช่น บริการซ่อมรถ บริการทางการแพทย์ ควรมีภูมิทัศน์ที่เน้นความสะดวกในการปฏิบัติงานเป็นหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิทัศน์จึงรวมถึงแบบแผน (Style) การตกแต่งร้าน เฟอร์นิเจอร์ ข้าวของเครื่องใช้ เพลงบรรเลงในร้าน เครื่องหมายและสัญลักษณ์ ฯลฯ ซึ่งเป็นบรรยากาศทั้งหมดของสถานที่บริการ อันจะส่งผลถึงการสร้างอารมณ์ การจดจำ และแรงขับเคลื่อนทางจิตวิทยา แก่ผู้คนที่ภายใต้ภูมิทัศน์นั้น เช่น ดิสโก้เทคมีการประดับประดาด้วยสิ่งที่คุณตื่นเต้นเร้าใจ แปลกใหม่ทันสมัย ทำให้ลูกค้าผู้ใช้บริการเข้ามาแล้วเกิดอารมณ์สนุกสนานและกล้าเปิดเผยแสดงออกถึงความเฮฮา แต่คอกเทลเล้านจ์ที่ตกแต่งแบบเรียบหรู มีเสียงเพลงสากลแผ่วเบา โซฟาที่นั่งนุ่มสบายจัดบริเวณให้เป็นส่วนตัว จะทำให้ลูกค้าผู้ใช้บริการรู้สึกผ่อนคลาย สงบสุขดื่มด่ำกับบรรยากาศโรแมนติก การจัดภูมิทัศน์จึงเป็นการแบ่งแยกกลุ่มลูกค้าเป้าหมายของธุรกิจด้วย

การกำหนดภูมิทัศน์ของการบริการต้องคำนึงถึงปัจจัยหลักดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมของผู้คนที่ใช้ภูมิทัศน์การบริการนั้น ผู้คนที่อยู่ในสถานบริการประกอบด้วยกลุ่มลูกค้าผู้ใช้บริการและบุคลากรผู้ให้บริการ การจัดภูมิทัศน์ของสถานบริการมีผลกระทบต่อพฤติกรรมและความสัมพันธ์ของทั้งสองกลุ่มนี้ ภูมิทัศน์ที่เหมาะสมไม่เพียงแต่จะดึงดูดความสนใจให้ลูกค้าประทับใจอยากมาใช้บริการบ่อยครั้งเท่านั้น แต่ยังคงควรเอื้ออำนวยความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรผู้ให้บริการด้วย และธุรกิจควรจัดภูมิทัศน์โดยมีแนวคิดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของธุรกิจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ไม่เปลี่ยนแปลงบ่อยๆไปตามกระแสนิยมจนขาดเอกลักษณ์และความชัดเจน

2. มิติต่างๆของสภาพแวดล้อมของภูมิทัศน์การบริการ เป็นองค์ประกอบต่างๆที่จะสร้างสรรค์บรรยากาศในการบริการให้เป็นที่ไปตามแนวนโยบายของธุรกิจ แม้องค์ประกอบต่างๆของสภาพแวดล้อมจะเป็นอิสระต่อกัน แต่ลูกค้าจะรับรู้สภาพแวดล้อมในลักษณะของภาพรวมทั้งหมด องค์ประกอบต่างๆของสภาพแวดล้อมแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

2.1 สภาพแวดล้อม เป็นสิ่งพื้นฐานที่อยู่รอบตัวบุคคล เช่น อุณหภูมิ แสง เสียง คนตรึงกลิ่น ฯลฯ ที่สัมผัสได้จากประสาทสัมผัส เช่น ห้างสรรพสินค้านิยมเปิดเพลงเบาๆ ให้ลูกค้ารู้สึกสบาย จึงใช้เวลาในห้างยาวนานขึ้นและใช้จ่ายมากขึ้น ร้านกาแฟสดนิยมเปิดประตูร้านให้กลิ่นจรรยาขายเรียกลูกค้า ร้านยาแช่บดตกแต่งร้านด้วยสีโทนร้อน คือ แดง ส้ม เหลือง ให้สอดคล้องกับอาหารรสจัด เผ็ดร้อนของร้าน ภัตตาคาร 13 เจริญใช้ไฟสลัวให้เกิดบรรยากาศร้านอาหารยุโรป เป็นต้น

2.2 การจัดวางแผนผังตามพื้นที่และการใช้งาน เป็นการจัดเฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์เครื่องมืออย่างสอดคล้องประสานกันเพื่อให้กระบวนการปฏิบัติงานบริการเป็นไปได้ด้วยดี เช่น ร้านอาหารจานด่วนที่ลูกค้าต้องบริการตัวเอง ควรมีที่นั่งสะดวกสบายพอสมควรที่จะกระทำกิจกรรมต่างๆ ในขณะที่ใช้บริการได้ด้วย เมนูควรติดไว้ให้เห็นได้ชัดเจนบนเคาน์เตอร์บริการ น้ำเปล่าบริการฟรีหรือเครื่องปรุงควรจัดไว้ที่บริเวณที่ลูกค้าบริการตนเองได้ และถึงขยับอยู่ใกล้ทางออก เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 เครื่องหมายและสัญลักษณ์ เป็นการบอกกล่าวถึงสิ่งที่ควรทำและห้ามทำ รวมทั้งสื่อสารให้ลูกค้าผู้ใช้บริการได้รับรู้ถึงภาพพจน์ของธุรกิจ เช่น การติดป้ายห้องสุขาหรือแสดงเครื่องหมายบริเวณที่สามารถสูบบุหรี่ได้เพื่อให้ลูกค้าทราบโดยไม่ต้องถามบริการ การมีแกรนด์เปียโนวางอยู่ในภัตตาคารราคาแพงหรูหรา หรือการใช้เฟอร์นิเจอร์ไม้ใผ่ในร้านอาหารอีสาน เพื่อประกาศถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายของร้าน เป็นต้น

การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ

ในการบริการแต่ละประเภทย่อมต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่นอกเหนือจากเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในกระบวนการบริการด้วย เพื่อให้การบริการนั้นสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้นสำหรับลูกค้า เช่น ร้านขายไก่ทอดที่ลูกค้ามักใช้มีออร์เปอรานควรมีอ่างล้างมือพร้อมสบู่วางไว้ให้ลูกค้าทำความสะอาดก่อนออกจากร้านด้วย และการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกยังมีขีดขั้นของความละเอียดอ่อนในการจัดการหลายระดับ เช่น การมีห้องสุขาบริการลูกค้าในปั๊มน้ำมันเป็นสิ่งที่จำเป็นแต่จำนวนห้องสุขาชาย - หญิงที่ควรมีเป็นสิ่งต้องพิจารณาให้รอบคอบเพราะสตรีใช้ห้องน้ำนานกว่าบุรุษ นอกจากนี้ คุณภาพของสุขภัณฑ์ที่ใช้ การทำความสะอาด และตำแหน่งที่ตั้งของห้องสุขาก็ต่างเป็นปัจจัยที่ต้องการการตัดสินใจด้วยเช่นกัน

ดังนั้น การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆดังต่อไปนี้

1. *ธรรมชาติและวัตถุประสงค์ของธุรกิจบริการ* สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในแต่ละธุรกิจบริการจะแตกต่างกันไปตามลักษณะธรรมชาติของงานนั้น เช่น ห้องรักษาผู้ป่วยต้องมีความเป็นส่วนตัว สถานีขนส่งต้องมีเคาน์เตอร์ Check - in ใกล้กับจุดขึ้นยานพาหนะและมีช่องจอดเพียงพอกับจำนวนเฉลี่ยของยานพาหนะ นอกจากนี้ ลูกค้ามักจะคุ้นเคยกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ตนเคยได้พบได้ใช้มาก่อน ธุรกิจบริการที่เป็นเครือข่ายหรือแฟรนไชส์ควรออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นแบบแผนที่คล้ายกันในทุกแห่ง เพื่อให้ลูกค้าสามารถคาดเดาได้ว่า ตนจะได้พบองค์ประกอบต่างๆของการบริการในลักษณะที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2. *บริเวณพื้นที่ที่มีอยู่และต้องการใช้* สถานบริการมักจะพบกับปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นปัญหาของพื้นที่ไม่เพียงพอ อยู่ในย่านทำเลที่ไม่ค่อยเหมาะสม หรือรูปร่างของพื้นที่ยากต่อการออกแบบภายในให้เหมาะสม การออกแบบที่ดีและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะช่วยแก้ไขปัญหาลักษณะเหล่านั้น เช่น การเปิดภัตตาคารอาหารจีนในเขตเมืองด้วยพื้นที่จำกัดเพราะราคาที่ดินสูงก็ต้องออกแบบให้มีหลายชั้นเพื่อให้มีพื้นที่ใช้สอยเพียงพอ จึงต้องออกแบบห้องจัดเลี้ยงที่กะทัดรัดขึ้นและมีลิฟท์ส่งอาหารเพื่อความสะดวกและปลอดภัย เป็นต้น

นอกจากนั้น ในบางประเทศมีกฎหมายจำกัดเขตธุรกิจ (Zoning Laws) ที่กำหนดประเภทของธุรกิจตามเขตพื้นที่ และกฎหมายยังบังคับให้ธุรกิจต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดในด้านความปลอดภัยของชีวิตมนุษย์ เช่น การสร้างบันไดหนีไฟสำหรับอาคารโรงแรมหรือหอพัก หรือการเว้นบริเวณไว้เป็นที่จอดรถของลูกค้าและผู้มาติดต่อธุรกิจด้วย

3. *ความยืดหยุ่น* ความต้องการและพฤติกรรมของลูกค้าสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต ดังนั้น หากมีการออกแบบที่รองรับสำหรับการเปลี่ยนแปลงจะเป็นการสร้างความยืดหยุ่นให้แก่การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสามารถสร้างประสิทธิภาพการใช้งานของสิ่งอำนวยความสะดวกได้คุ้มค่าในระยะยาวยิ่งขึ้น เช่น การเผื่อบริเวณข้างและรอบร้านอาหารจานด่วนไว้ อาจเปิดเป็นช่องบริการลูกค้าที่ขับรถมาสั่งอาหารแบบ Drive – Through ได้ เป็นต้น

การออกแบบเพื่อรองรับความยืดหยุ่นของการบริการช่วยประหยัดการลงทุนให้แก่ธุรกิจในอนาคต เพราะแม้จะต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในการสร้างซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นเงินจำนวนมากในช่วงแรกเกินปริมาณความต้องการของลูกค้าเสียแต่ช่วงแรกของการสร้าง แต่ก็คุ้มค่ากว่าการขยายภายหลัง การพยากรณ์ระยะยาวที่ใกล้เคียงความจริงด้วยวิสัยทัศน์ที่มองการณ์ไกลจะช่วยให้ความยืดหยุ่นเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

4. *ความสวยงาม* การออกแบบความสะดวกให้สวยงามดูดีมีรสนิยม หรือหรูหราจะสร้างความรู้สึกให้ลูกค้าผู้ใช้บริการประทับใจและคาดหวังคุณภาพของการบริการในระดับสูงซึ่งต้องจ่ายค่าบริการในราคาที่สูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเรียบง่ายเท่าที่จำเป็นจะทำให้ลูกค้าไม่คาดหวังคุณภาพของการบริการในระดับสูงนักและคิดว่าระดับค่าบริการคงไม่สูง เช่น ร้านอาหารอิตาเลียนชั้นดีมักตกแต่งร้านสวยงาม บูฟรมติดเครื่องปรับอากาศ จานชามเครื่องใช้ไม้สอยสวยงาม มีผ้าปูโต๊ะเรียบร้อยพร้อมดอกไม้ในแจกัน ราคาอาหารของร้านเช่นนี้อาจสูงกว่า 10 เท่าของราคาอาหารร้านที่เป็นเพียงข้างถนน ซึ่งใช้โต๊ะเก้าอี้พลาสติกพับได้ อากาศในร้านอบอ้าวมีฝุ่นจากห้องถนน และใช้ภาชนะเมลามีนที่ทนทานต่อการใช้งาน ความสวยงามของสิ่งอำนวยความสะดวกส่งผลต่อพฤติกรรมทำให้บริการของบุคลากรผู้ให้บริการด้วย เพราะความสวยงามควรอยู่คู่กับการบริการที่สุขภาพอ่อนนุ่ม ว่องไวมีไหวพริบ และเอาใจใส่ในการปฏิบัติต่อลูกค้า เพื่อให้บรรยากาศของการบริการทั้งหมดสอดคล้องไปด้วยกัน

5. *ความกลมกลืนกับชุมชนและสภาพแวดล้อม* ในบางประเทศที่มีกฎหมายบังคับเขตพื้นที่ การตกแต่งที่แปลกแหวกแนวแตกต่างจากสภาพชุมชนจะถูกห้ามโดยเด็ดขาด เช่น ร้านขายของที่ระลึกและเครื่องตุ้มในเขตเมืองเก่าต้องตกแต่งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมห้ามแต่งร้านด้วยเฟอร์นิเจอร์สมัยใหม่ ซึ่งถึงแม้ไม่มีกฎหมายห้าม ความกลมกลืนกับชุมชนก็เป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มองข้าม เพราะจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าในบริเวณนั้น ได้ดีกว่า ตัวอย่างที่ดีในกรณีนี้คือ ร้านกาแฟรสิงห์ที่วังพญาไท

การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในธุรกิจบริการ

แผนผังของสถานบริการที่ดีสร้างความสะดวกคล่องตัวแก่ทั้งลูกค้าและผู้ให้บริการ รวมทั้งความรวดเร็วไม่เสียเวลาสูญเปล่าอันส่งผลให้ผลิตภาพของการบริการสูงขึ้น การวางแผนผังในครั้งแรกอาจไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานและการรับบริการ จึงต้องมีการปรับปรุงแผนผังหลังจากเริ่มบริการแล้วสักระยะหนึ่ง แม้การปรับแผนผังมักจะเกิดค่าใช้จ่ายไม่มากนักในแต่ละครั้ง แต่ต้องไม่ลืมว่า การปรับแผนผังจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางกาไหลของงานซึ่งต้องใช้เวลามากกว่าลูกค้าและผู้ให้บริการจะเกิดความเคยชิน และบางส่วนของแผนผังไม่สามารถปรับได้ง่าย ยกเว้นแต่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมาก หรือต้องปิดการให้บริการเพื่อแก้ไขแผนผังเป็นเวลานาน ดังนั้นการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกจึงต้องกระทำอย่างรอบคอบ ด้วยการพิจารณาพื้นที่ใช้สอย ผู้ปฏิบัติการ ลูกค้า เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนบริเวณที่เว้นว่างไว้เพื่อทัศนียภาพที่สวยงาม โดยคาดหวังผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในระยะยาว

การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนผังตามผลิตภัณฑ์ (Product Layout) เป็นการจัดวางสิ่งอำนวยความสะดวกตามขั้นตอนการปฏิบัติงานที่แน่นอนตายตัว ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะกรณี เช่น การสอบใบขับขี่ เป็นต้น การบริการเป็นผลลัพธ์ของการทำงานผ่านจากขั้นตอนหนึ่งไปอีกขั้นตอนหนึ่งไล่เรียงตามลำดับ เช่นเดียวกับการซื้ออาหารกลางวันในคาเฟ่ที่ลูกค้าต้องถือถาดอาหารผ่านสถานีอาหารคาว สถานีขนมผลไม้ สถานีเครื่องดื่มตามลำดับ เวลาที่ใช้ในการบริการลูกค้าแต่ละรายจะเป็นตัวกำหนดกำลังการผลิตของระบบบริการ เมื่อใดที่เกิดความล่าช้าในสถานีบริการขั้นตอนใดก็ตาม จะเกิดสภาวะคอขวด (Bottle Neck) ขึ้น ซึ่งสภาวะคอขวดนี้จะทำให้กำลังการผลิตของระบบบริการลดลง ดังนั้นจึงต้องแก้ไขสภาวะคอขวดซึ่งอาจใช้วิธีเพิ่มคนงานที่สถานีที่ล่าช้า ช่วยเหลือเพื่อให้เวลาทำงานลดลง หรือจัดกลุ่มของงานใหม่เพื่อให้เกิดสมดุลสายการผลิต (Line Balancing) คือ จัดสายการปฏิบัติการบริการที่สมดุลให้มีเวลาทำงานในแต่ละสถานีใกล้เคียงกันเพื่อลดเวลาล่าช้า โดยคำนึงถึงการแบ่งงานกันทำของคนงานและการใช้อุปกรณ์เฉพาะพิเศษ

2. การวางแผนผังตามกระบวนการ (Process Layout) เป็นการจัดสถานีการบริการโดยรวมบุคลากรผู้ให้บริการที่มีหน้าที่หรือทักษะเดียวกันอยู่ในสถานีเดียวกันเพื่อให้บริการตามความต้องการของลูกค้าแต่ละราย ดังนั้นการปฏิบัติงานบริการแต่ละครั้งจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันแล้วแต่ลูกค้าจะระบุความต้องการ ผู้ให้บริการจึงต้องมีทักษะความชำนาญงานค่อนข้างสูงในการปรับการปฏิบัติงาน

เช่น การรักษาคอนไซในโรงพยาบาลที่ต้องมีการเอ็กซเรย์ เจาะเลือด ตรวจคลื่นสมองด้วยคอมพิวเตอร์ ตามสถานีตรวจคนไข้ต่างๆ ลูกค้ายูรับบริการมักจะมาใช้บริการเป็นระยะไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงต้องมีบริเวณที่พักรอคอยการบริการ เพราะลูกค้าแต่ละคนไม่ได้ใช้บริการของแต่ละสถานีในลำดับที่เหมือนกัน และมักต้องรอคิวการเข้ารับบริการในแต่ละสถานีตามการมาถึงก่อน-หลัง

ในการวางแผนผังตามกระบวนการนี้จะต้องเน้นการลดระยะทางการเคลื่อนย้ายของคนระหว่างสถานีบริการลงให้ต่ำที่สุด เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้าย การกำหนดตำแหน่งของส่วนงานเครื่องจักรอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องวางแผนให้ดีเสียตั้งแต่แรก เพราะการโยกย้ายสิ่งที่ได้จัดทำอย่างถาวร ณ ที่แห่งหนึ่งทำได้ยาก โดยทั่วไปส่วนงานที่เกี่ยวข้องกันหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกันต้องอยู่ติดกัน เช่น คณะเศรษฐศาสตร์และคณะบริหารธุรกิจพักอยู่ติดกันเพื่อความสะดวกของนักศึกษาและอาจารย์ในการเรียนการสอนบางวิชา ร่วมกัน นอกจากนี้การกำหนดตำแหน่งยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัย เช่น การกำหนดห้องน้ำหญิงอยู่ในบริเวณที่ไม่ลับตาผู้คนเพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรม การจัดแผนกเด็กและสวนสนุกในห้างสรรพสินค้าให้อยู่ห่างไกลจากแผนกงานช่างเครื่องแก้ว ตลอดจนถึงกิจกรรมการบริการลูกค้าของผู้ให้บริการ เช่น เคาเตอร์พยาบาลในห้องผู้ป่วยรวมควรอยู่ในตำแหน่งที่เฝ้าสังเกตอาการคนไข้ทุกเตียงได้ เป็นต้น

การสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับสถานีบริการ

การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกมักจะประสบปัญหาเมื่อเริ่มต้นหรือหลังการเปลี่ยนแปลงแผนผังและภูมิทัศน์ใหม่ แต่ธุรกิจบริการบางแห่งที่ต้องต้อนรับลูกค้ารายใหม่เสมอจะมีปัญหาความไม่คุ้นเคยกับสถานที่ตลอดเวลา ผู้ใช้บริการอาจสับสนว่าตนกำลังอยู่ ณ ตำแหน่งใด ควรไปที่ไหนต่อจากนี้ เส้นทางที่เดินอยู่ถูกต้องแล้วหรือไม่ ฯลฯ ความกังวลใจและสับสนที่เกิดขึ้นจะลดน้อยลงได้หากมีการเตรียมการดังต่อไปนี้

1. การสร้างความคุ้นเคยกับแบบแผนที่เป็นมาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานบริการที่เป็นแฟรนไชส์ควรรักษาแผนผังที่คล้ายกันไว้ในแต่ละแห่งให้มากที่สุด เพื่อให้ลูกค้าสามารถคาดเดาตำแหน่งของสิ่งอำนวยความสะดวกได้ง่าย
2. การออกแบบที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน โดยการให้ผู้ให้บริการได้มองเห็นภาพรวมของทุกสิ่งทุกอย่างในฉบับพลัน เช่น การออกแบบห้องล็อบบี้ของโรงแรมอยู่ตรงกลาง กว้างขวาง โปร่งสบาย และมีป้ายบอกทิศทางไปยังห้องต่างๆของโรงแรมอย่างชัดเจน
3. การใช้ป้ายหรือสัญลักษณ์ช่วยบอกทิศทาง อาทิเช่น การมีแผนภูมิย่อแสดงให้ลูกค้าเห็นว่าตนอยู่ที่จุดไหน และสามารถไปที่ที่ต้องการได้อย่างไร การใช้สีบอกโซนของการบริการให้ลูกค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับรู้ได้โดยง่าย ป้ายต่างๆสามารถใช้ควบคู่กับการฝึกฝนพนักงานให้ยินดีให้ความช่วยเหลือแก่ลูกค้า เสมอด้วยความเต็มใจ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัชนิย์ พัฒนะราช (2552) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวจังหวัด อุบลราชธานี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ความต้องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี และความสามารถทางการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อจัดทำข้อมูลแนวทางการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 420 คน บุคลากรภาครัฐ จำนวน 315 คน บุคลากรภาคเอกชน จำนวน 121 ราย และผู้นำชุมชนและประชาชน จำนวน 420 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) และการทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยด้วยค่าเอฟ (F-test) โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นนักเรียน / นักศึกษา สถานภาพโสด มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท สำหรับพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน / การท่องเที่ยวโดยเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์และเดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว /ญาติ แบบไปเช้า – เย็นกลับ โดยชอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชื่นชอบกิจกรรมการถ่ายรูปและชมวิวทิวทัศน์ มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่เกิน 3,000 บาท ซึ่งสื่อบุคคล(ปากต่อปาก) สามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้ดี ในส่วนของบุคลากรภาครัฐที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท และบุคลากรภาคเอกชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจร้านขายสินค้าและของที่ระลึก มีระยะเวลาดำเนินธุรกิจ 6 – 15 ปี มีจำนวนพนักงานต่ำกว่า 20 คน และในส่วนของผู้นำชุมชนและประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 21 – 30 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาท ในด้านความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 4 กลุ่ม พบว่า มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมและกระบวนการให้การศึกษาภายในแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดี ส่วนความต้องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 4 กลุ่มมีความต้องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยกลุ่ม

นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาในระดับมากด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญา การบริการของร้านค้า และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และกิจกรรมการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ส่วนบุคลากรภาครัฐและบุคลากรภาคเอกชนมีความต้องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวในระดับมาก ด้านการปรับปรุงคุณภาพสื่อให้ ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว การดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การประสานงานกันระหว่าง ภาครัฐและประชาชนในการกำหนดกฎระเบียบและคุณภาพของการท่องเที่ยว และผู้นำชุมชนและ ประชาชนมีความต้องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวในระดับมากด้านการอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์แก่ ชุมชน

ผลการทดสอบสมมติฐานของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีการศึกษา อาชีพและสถานภาพแตกต่างกันมีแนวโน้มกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกัน ส่วน นักท่องเที่ยวชาวไทยมีเพศ อายุ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการ พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกัน และนักท่องเที่ยวชาวไทยมีอายุ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพแตกต่างกันมี ความต้องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกันใน ส่วนของการทดสอบสมมติฐานของบุคลากรภาครัฐ พบว่า บุคลากรภาครัฐมีอายุแตกต่างกันมีความ คิดเห็นต่อการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีด้านบุคลากรแตกต่างกัน และมีความต้องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกัน และการทดสอบ สมมติฐานของบุคลากรภาคเอกชนและผู้นำชุมชนและประชาชน พบว่า บุคลากรภาคเอกชนมีประเภท กิจการแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกัน และ ผู้นำชุมชนและประชาชนมีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัด อุบลราชธานีแตกต่างกัน ผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนา สิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของจังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกัน ผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว จังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกัน และผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีเพศ อายุการศึกษา และรายได้เฉลี่ย ต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกัน

พิชญา โคตรชมพู (2543) ศึกษาเรื่อง”ศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อุทยานแห่งชาติภูกระดึงด้านบน” โดยทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แล้วนำไปหาศักยภาพและผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้น ด้วยวิธีถ่วงน้ำหนัก(Weighting Score Method) โดยในการหาศักยภาพนั้นแบ่งเกณฑ์ การศึกษาออกเป็น 6 เกณฑ์ คือ ด้านการมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โอกาสในการสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ ความยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัย,ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติภูกระดึงมีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สูง โดยมีค่าคะแนนประเมินเท่ากับ 2.18 ในด้านการหาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ได้แบ่งเกณฑ์การศึกษาออกเป็น 3 เกณฑ์คือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสัตว์ป่า ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อพืช,ผลกระทบด้านอื่น ๆ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าประเมินเท่ากับ 2.00 จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานนักท่องเที่ยวที่พบว่ามีนักท่องเที่ยวรู้จักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ร้อยละ 70.85 แต่มีเพียงร้อยละ 28.64 เท่านั้นที่จัดเป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ เรื่องการมีบริการเสริมด้านจักรยาน ควรมีป้ายบอกทางให้ชัดเจน และควรมีป้ายให้ความรู้ด้านแหล่งที่มาของชื่อของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ส่วนด้านการบริการในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี

มงคล อภินหวัฒน์ (2555) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการพระราชวังบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อ 1. ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ 2. ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว 3. ศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการ 4. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 5. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว 6. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่าง คือนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, f-test, LSD,ค่าไคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่ มีเหตุผลที่มาเที่ยวชม เพื่อพักผ่อนและเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว มีสมาชิกที่เดินทางไปด้วยกัน ในครั้งนี้ 2 – 5 คน เวลาที่ใช้ในการเที่ยวชม 1 – 2 ชั่วโมง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาครั้งนี้ 101 – 500 บาท และทราบข้อมูลจากครอบครัวที่พามาเที่ยว/เพื่อแนะนำ ส่วนพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่มีเหตุผลที่มาเที่ยวชม เพื่อพักผ่อน และเดินทางโดยรถนำเที่ยว มาเป็นหมู่คณะเวลาที่ใช้ในการเที่ยวชม 2 – 3 ชั่วโมงค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาครั้งนี้ 501 – 1,000 บาท และทราบข้อมูลจากการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2. นักท่องเที่ยวที่เข้าชมพระราชวังบางปะอิน โดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านอำนวยความสะดวก และด้านทำเลที่ตั้ง

3. นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมากในด้านการวางแผนให้บริการ ด้านการจัดองค์การเพื่อบริการ ด้านการจูงใจมาใช้บริการ และด้านการควบคุมคุณภาพบริการ

4. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันในการวางแผนให้บริการและด้านการจัดองค์การเพื่อบริการ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในด้านการควบคุมคุณภาพบริการแตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีประเทศที่พำนักอาศัยปัจจุบัน ภูมิลำเนา และภูมิลำเนา (ต่างประเทศ) มีระดับความคิดเห็นในด้านการวางแผนให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรายได้ประเทศที่พำนักอาศัยปัจจุบัน ภูมิลำเนา (ประเทศไทย) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาครั้งนี้ และทราบข้อมูลจากสื่อแตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจโดยรวมแตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติแตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจในด้านอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการพระราชวังบางปะอินมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในระดับต่ำถึงปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ชาวิณี โชติวรรณกุล (2550) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้าพักในโรงแรม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านผลผลิตและคุณภาพ รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านกายภาพ ปัจจัยด้านราคา และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ ปัญหาของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากการเข้าพักในโรงแรมโดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆ ซึ่งได้จากผลการศึกษาคือ ปัญหาด้านอุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในห้องพักชำรุด ปัญหาด้านสถานที่ ที่จอดรถไม่เพียงพอ ปัญหาด้านกระบวนการ การรักษาความปลอดภัยไม่มีไม่ทั่วถึง ปัญหาด้านพนักงานไม่เพียงพอในการให้บริการ ปัญหาด้านการส่งเสริมการตลาด ซึ่งโรงแรมขาดการประชาสัมพันธ์และการให้ข่าวสาร ปัญหาด้านกายภาพด้วยความเก่าของอาคารและห้องพัก ปัญหาด้านผลผลิตและคุณภาพจากการที่โรงแรมไม่มีมาตรฐานและอาหารของโรงแรมไม่มีคุณภาพรวมทั้งปัญหาด้านราคาซึ่งห้องพักมีราคาสูงเกินไปตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศศิวิมล วังสว่าง (2550) ศึกษาเรื่อง การสื่อสารและปัจจัยการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ โรงแรมธุรกิจ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์มากที่สุด และใช้เวลาเปิดรับจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเช่นกัน รองลงมา เป็นสื่อเฉพาะกิจ โดยจะเปิดรับข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด สำหรับสื่อบุคคลที่เปิดรับมากที่สุดคือเพื่อน สำหรับปัจจัยการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ โรงแรมธุรกิจ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าสิ่งที่มีความสำคัญอันดับแรกคือปัจจัยด้านสถานที่ โดยให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของโรงแรมมากที่สุด อันดับสองคือ ปัจจัยด้านราคา การคิดค่าบริการอาหารและเครื่องดื่มจะต้องไม่ผิดพลาด อันดับสามคือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสะอาดของห้องพักมากที่สุด และอันดับสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด จะให้ความสำคัญกับบทบาทของพนักงานขายและเจ้าหน้าที่โรงแรมมากที่สุด

กิตติพงศ์ เกียรติไชยากร (2552) ศึกษาเรื่อง การเลือกใช้โรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ นิยมเปลี่ยนที่พักตามสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่าการพักโรงแรมเดิมตลอดการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ แหล่งข้อมูลที่ใช้เลือกโรงแรมที่พักมาจากเพื่อนหรือคนรู้จักแนะนำ ราคาห้องพักโดยเฉลี่ย 757 บาทต่อวัน ระยะเวลาเฉลี่ยการพัก 3 วัน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพอใจในการให้บริการของโรงแรม ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้โรงแรมมากเป็นอันดับหนึ่งคือ ปัจจัยด้านสถานที่ อันดับสองคือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ อันดับสามคือ ปัจจัยด้านราคา และอันดับสี่คือ ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย

นัตพรปรี อยู่เย็น และอภิสิทธิ์ ตั้งเกียรติศิลป์ (2552) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวในการเลือกพักโรงแรมและรีสอร์ทในเกาะสมุยและเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ ราคา และด้านการจัดจำหน่ายในการเลือกพักโรงแรมและรีสอร์ทในเกาะสมุยและเกาะพะงัน ในระดับมาก ส่วนด้านการส่งเสริมการตลาดให้ความสำคัญ ในระดับปานกลาง โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาเกาะสมุยและเกาะพะงัน กลุ่มละ 2-5 คน มีเหตุผลในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพราะความงดงามตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว โดยรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวเกาะสมุยและเกาะพะงันจากเพื่อนแนะนำ สำหรับช่วงเวลาดังกล่าวต้องการมาท่องเที่ยว คือ เดือนกรกฎาคม-กันยายน โดยนิยมทำกิจกรรมพุลมูนปาร์ตี้ พักอาศัยเป็นเวลามากกว่า 4 วัน มีงบประมาณในการใช้จ่ายประมาณ 5,001-10,000 บาท และมีแนวโน้มกลับมาท่องเที่ยวในเกาะสมุยและเกาะพะงันอีกในอนาคต และนักท่องเที่ยวให้ความคิดเห็น ในเรื่องสภาพแวดล้อมในเกาะสมุยและเกาะพะงันว่าเหมาะสมต่อการมาพักผ่อนและท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติในเกาะสมุยและเกาะพะงันอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ และความสะอาดของชายฝั่งทะเลและน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมต่อการมาท่องเที่ยวพักผ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นพพร ภูเกล้าวัน (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมในจังหวัดกระบี่ ตัวอย่าง จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 26-35 ปี จบระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานเอกชน รายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป มีสถานภาพโสดและมีสัญชาติไทย พฤติกรรมการใช้บริการโรงแรมในจังหวัดกระบี่ ส่วนใหญ่เลือกโรงแรมที่พักในจังหวัดกระบี่จากบริษัทนำเที่ยว มีการวางแผนสำรองห้องพักล่วงหน้า ระดับราคาห้องพักที่เลือกเข้าพัก 501 – 1,500 บาท ระยะเวลาในการเข้าพักโรงแรม 1 สัปดาห์ ให้ความสำคัญต่อบริการทางการตลาดในการเลือกใช้บริการโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดกระบี่อยู่ในระดับมาก ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้บริการกับปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมในจังหวัดกระบี่ พบว่า ปัจจัยทางการตลาดด้านราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด กระบวนการบริการมีผลต่อการเลือกโรงแรมที่พักในจังหวัดกระบี่ และปัจจัยทางด้านราคาและการส่งเสริมการตลาดที่มีผลต่อการวางแผนสำรองห้องพักล่วงหน้า ปัจจัยทางด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาดและกระบวนการบริการมีผลต่อวิธีการทำการจองห้องพัก และด้านบุคลากร/พนักงาน ไม่มีผลต่อการเลือกระดับราคาห้องพัก ปัจจัยทางด้านราคา การส่งเสริมการตลาด กระบวนการบริการและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีผลต่อระยะเวลาในการเข้าพักโรงแรมในจังหวัดกระบี่และ พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบริการทางการตลาดในการเลือกใช้บริการโรงแรมในจังหวัดกระบี่ไม่แตกต่างกันแต่นักท่องเที่ยวที่มี อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพการสมรส และสัญชาติต่างกันมีความคิดเห็นต่อบริการการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการโรงแรมในจังหวัดกระบี่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง“ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา”เพื่อทราบถึงความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมและจำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งตลอดจนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักท่องเที่ยวที่กำลังท่องเที่ยวอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในเขตจังหวัดนครราชสีมา สำหรับการศึกษาครั้งนี้คือ

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ปราสาทหินพิมาย

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เขื่อนลำตะคอง

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อจ้บจ่ายซื้อของและนันทนาการ ได้แก่ ปาลิโอเขาใหญ่ ฟาร์มโชคชัย

ซึ่งประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวไม่ทราบจำนวนที่แท้จริงจึงคำนวณขนาดของตัวอย่างโดยใช้วิธีการในกรณีที่ไม่ทราบขนาดประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือนักท่องเที่ยวที่กำลังท่องเที่ยวอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในเขตจังหวัดนครราชสีมาที่กล่าวถึงข้างต้นจำนวน 420 ราย กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรดังนี้

การคำนวณขนาดของตัวอย่าง กรณีที่ไม่ทราบขนาดประชากรที่แน่นอน แต่มีขนาดใหญ่เมื่อเทียบกับจำนวนตัวอย่าง ใช้สูตรของ W.G. Cochran (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2549) (กัลยา วานิชย์ ปัญญา, 2554: 13) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ (Sample Size)

P คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสุ่ม (สัดส่วน 50% หรือ 0.50)

Q คือ สัดส่วนของประชากรที่ไม่ได้สนใจศึกษา เท่ากับ (1-P) 0.5

Z คือ ระดับความมั่นใจที่กำหนด หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติ เช่น

Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เท่ากับ 1.96 (ความเชื่อมั่น 95%) $Z = 1.96$

d คือ สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ 5%

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95 % และยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 5 %

$$\text{แทนค่า } n = \frac{(0.5)(0.5)(1.96)^2}{0.05^2}$$

$$= 385$$

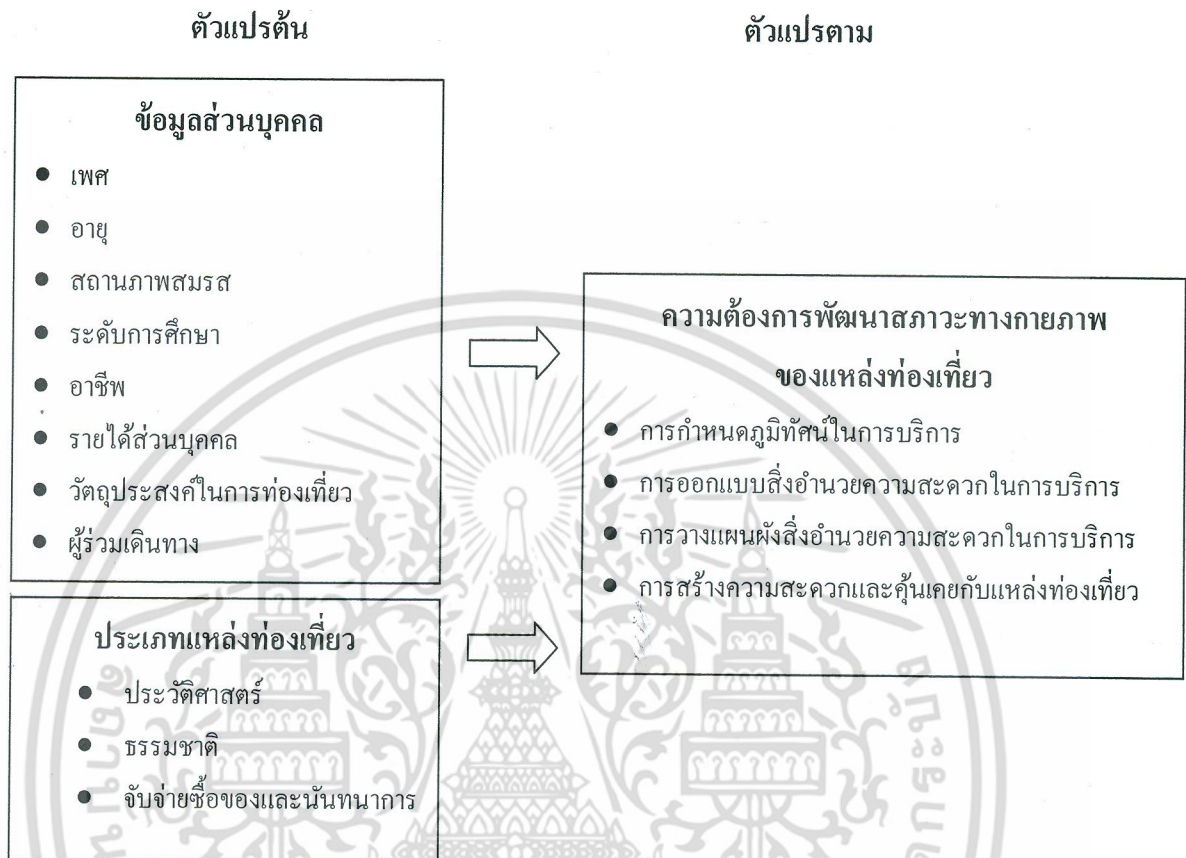
ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 385 ตัวอย่าง แต่ผู้ทำวิจัย ได้ปรับตัวอย่างเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 420 ราย เพื่อป้องกันแบบสอบถามที่ตอบไม่ครบหรือกรอกแบบสอบถามไม่ถูกต้อง

ในการศึกษาครั้งนี้มีการจัดแบ่งจำนวนตัวอย่างตาม ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ 140 ราย แบ่งเป็น อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี 70 ราย ปราสาทหินพิมาย 70 ราย
2. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 140 ราย แบ่งเป็น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ 70 ราย เขื่อนลำนางรอง 70 ราย
3. แหล่งท่องเที่ยวเพื่อจ้บจ่ายซื้อของและนันทนาการ 140 ราย แบ่งเป็น ปาลิโอเขาใหญ่ 70 ราย ฟาร์มโชคชัย 70 ราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิดต่างเกี่ยวกับการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจัดแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว และผู้ร่วมเดินทาง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่มีหลายตัวเลือก (Multiple-Choice Questions) เป็นคำถามที่ระกอบด้วยข้อความและมีคำตอบหลาย ๆ คำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จำนวน 8 ข้อ เป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) และ ข้อมูลระดับเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประเภทแหล่งท่องเที่ยว ประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่
ทำการศึกษา 3 แหล่ง คือ

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ปราสาทหินพิมาย
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เขื่อนลำตะคอง
แหล่งท่องเที่ยวเพื่อจ้บจ่ายชื่อของและนันทนาการ ได้แก่ ปาไลโอเขาใหญ่ ฟาร์มโชคชัย
ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่มีหลายตัวเลือก (Multiple-Choice Questions) เป็นคำถามที่

ประกอบด้วย ข้อความและมีคำตอบหลาย ๆ คำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จำนวน 3 ข้อ
เป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale)

ส่วนที่ 3 ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด
นครราชสีมาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ การออกแบบสิ่ง
อำนวยความสะดวกในการบริการ การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ การสร้างความ
สะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว

และใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามระดับคะแนนที่ให้เป็นดังนี้

ระดับความต้องการ	คะแนน
ต้องการมากที่สุด	5
ต้องการมาก	4
ต้องการปานกลาง	3
ต้องการน้อย	2
ต้องการน้อยที่สุด	1

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละชั้น ใช้สูตรความกว้างของชั้นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงระหว่างชั้น (Interval)} &= \frac{\text{Range (R)}}{\text{Class (C)}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

เกณฑ์การแปลผล ผลคะแนนที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และแปลความหมายของ
ค่าเฉลี่ยโดย ยึดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	การแปลผล
4.21- 5.00	ต้องการมากที่สุด
3.41- 4.20	ต้องการมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.61- 3.40	ต้องการปานกลาง
1.81- 2.60	ต้องการน้อย
1.00 -1.80	ต้องการน้อยที่สุด

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีประสิทธิผล และนำไปใช้ในการศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จึงต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และการหาค่า ความเชื่อมั่นหรือความน่าเชื่อถือ (Reliability)

การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเบื้องต้นโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ ในเรื่องที่ทำวิจัย 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหาและโครงสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนขอคำแนะนำและความคิดเห็นในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการแนะนำมาแก้ไขและดำเนินการตามหัวข้อ 1.2 ต่อไป

1.2 การวัดความตรงเชิงเนื้อหาโดยวิธี IOC ใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องแล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือนิยาม (IOC: Item Objective Congruence Index) การหาค่าความสอดคล้องแบบ IOC เพื่อพิจารณาด้านภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมี 3 ประเด็นคือเหมาะสม ไม่เหมาะสมและไม่แน่ใจโดยพิจารณาข้อคำถามนั้นๆ ว่าได้ตรงหรือสอดคล้องหรือไม่ถ้าเห็นด้วยให้ค่า = 1 ไม่เห็นด้วยให้ค่า = -1 และไม่แน่ใจให้ค่า = 0 ผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาตามความเป็นไปได้ของรายละเอียดของคำถามคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามนั้นใช้ได้ตามเนื้อหาที่ระบุไว้ในรายละเอียด และตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย งานวิจัยฉบับนี้ได้ค่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 0.89 แปลผลว่าใช้ได้

การหาค่าความเชื่อมั่นหรือความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (Reliability)

งานวิจัยครั้งนี้ได้มีการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะประชากรใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ใช้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นจำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีของ Cronbach Method และนำข้อบกพร่องมาทำการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นก่อนที่จะดำเนินการเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.86 แสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามฉบับนี้ มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ใช้วิธีการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยทีมงานที่ผ่านการฝึกอบรมเลือกสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่กำลังท่องเที่ยวอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในเขตจังหวัดนครราชสีมาด้วยการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก 420 ราย กระจายตามแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดข้างต้น 3 แหล่งใหญ่แหล่งละ 140 ราย และแหล่งย่อยแหล่งละ 70 ราย ดังรายละเอียดข้างต้น ทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ.2556

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอความร่วมมือกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามอธิบายกลุ่มตัวอย่างให้เข้าใจวัตถุประสงค์ และวิธีการตอบแบบสอบถาม จากนั้นรอเก็บแบบสอบถามทันที ส่วนข้อมูลทุติยภูมิทำการศึกษาข้อมูลจากงานวิจัยที่ค้นคว้ามาก่อนจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร หนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 420 ชุด ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนการประมวลผลข้อมูลดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาทำการสำรวจ ความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูล
2. การลงรหัสข้อมูล (Coding) นำข้อมูลของแบบสอบถามทั้งหมดมาแปรเป็นสัญลักษณ์ตัวเลขแทนค่าตัวแปรต่างๆ ทำการลงรหัสตามที่กำหนดไว้
3. การบันทึกข้อมูล นำแบบสอบถามที่ผ่านการลงรหัสบันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าทางสถิติและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในขั้นตอนต่อไป

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ One way ANOVA และการวิเคราะห์แบบ t-test และ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและประเภทแหล่งท่องเที่ยว เมื่อพบความแตกต่างก็จะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพอันประกอบด้วยการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ และการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับสถานบริการจากนักท่องเที่ยวชาวไทยจากแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

จากการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยจากแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดนครราชสีมา อันได้แก่ อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี 70 คน ปราสาทหินพิมาย 70 คน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อันได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ 70 คน เขื่อนลำตะคอง 70 คน แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ อันได้แก่ ฟาร์มโชคชัย 70 คน ปาลิโอเขาใหญ่ 70 คน รวมทั้งหมด 420 คน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจำนวน 420 ฉบับ คิดเป็น 100% ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

4.2 ผลการวิเคราะห์ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมและแยกแต่ละประเภท

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐานความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา อันประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้บุคคลต่อเดือน ระดับการศึกษา วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว และผู้ร่วมเดินทางแสดงในตารางที่ 4.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	175	41.67
	หญิง	245	58.33
	รวม	420	100.00
อายุ	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	27	6.43
	21 – 30 ปี	154	36.67
	31 – 40 ปี	134	31.90
	41 – 50 ปี	72	17.14
	51 – 60 ปี	29	6.90
	60 ปีขึ้นไป	4	0.95
	รวม	420	100.00
สถานภาพสมรส	โสด	218	51.90
	สมรส	186	44.29
	หม้าย / หย่า / แยกกันอยู่	16	3.81
	รวม	420	100.00
อาชีพ	พนักงาน / ลูกจ้างบริษัทเอกชน	142	33.81
	ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	98	23.33
	ธุรกิจส่วนตัว / อาชีพอิสระ	114	27.14
	นักเรียน / นักศึกษา	49	11.67
	เกษียณ / พ่อบ้าน / แม่บ้าน	13	3.10
	ว่างงาน	4	0.95
	รวม	420	100.00
รายได้บุคคลต่อเดือน	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท	138	32.86
	15,001 – 20,000 บาท	110	26.19
	20,001 – 25,000 บาท	46	10.95
	25,001 – 30,000 บาท	51	12.14
	มากกว่า 30,000 บาท	75	17.86
	รวม	420	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว		จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	108	25.71
	ปริญญาตรี	259	61.67
	สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป	53	12.62
	รวม	420	100.00
วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว	เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	348	82.86
	เพื่อทัศนศึกษา	20	4.76
	เพื่อติดต่อธุรกิจ / ทำงาน	52	12.38
	รวม	420	100.00
ผู้ร่วมเดินทาง	เดินทางคนเดียว	6	1.43
	ครอบครัว / คนรัก	209	49.76
	ญาติ	18	4.29
	เพื่อนฝูง / เพื่อนร่วมงาน	187	44.52
	รวม	420	100.00

จากตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิงจำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และเป็นเพศชาย จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67

อายุ นักท่องเที่ยวมีอายุระหว่าง 21-30 ปีมากที่สุด จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมา อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 17.14 อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 อายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.43 และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.95 ตามลำดับ

สถานภาพสมรส นักท่องเที่ยวเป็นโสดมากที่สุดจำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 51.90 สมรสจำนวน 186 คนคิดเป็นร้อยละ 44.29 และเป็นหม้าย / หย่า / แยกกันอยู่ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.81

อาชีพ มีนักท่องเที่ยวอาชีพเป็นพนักงาน / ลูกจ้างเอกชนมากที่สุด จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 33.81 รองลงมาอาชีพอิสระ / ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 27.14 เป็นข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 นักเรียน / นักศึกษา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 11.67 เป็นแม่บ้าน / พ่อบ้าน / เกษียณ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10และว่างงาน จำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 0.95 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้บุคคลต่อเดือน นักท่องเที่ยวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 15,000 บาท มากที่สุดจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 32.86 รองลงมามีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 26.19 รายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 รายได้ 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.14 รายได้ 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 10.95 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา นักท่องเที่ยวมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 61.67 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71 สูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 12.62 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด จำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ 82.86 รองลงมาเพื่อติดต่อธุรกิจ / ทำงานจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.38 เพื่อทัศนศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 ตามลำดับ

ผู้ร่วมเดินทาง นักท่องเที่ยวมีผู้ร่วมเดินทางคือ ครอบครัว / คนรักมากที่สุด จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 49.76 รองลงมาคือเพื่อนฝูง / เพื่อนร่วมงานจำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 44.52 มากับญาติ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.29 และเดินทางคนเดียวจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.43 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวแสดงในตารางที่ 4.2-4.3

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	140	33.33
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	140	33.33
แหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ	140	33.33
รวม	420	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถามจากแหล่งท่องเที่ยวสามแหล่งคือแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการมีจำนวนแหล่งละ 140 คนเท่าๆกันคิดเป็นร้อยละ 33.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวจำแนกตาม ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว		จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละของ จำนวนรวม
แหล่งท่องเที่ยว ทางประวัติศาสตร์	อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี	70	50.00	16.67
	ปราสาทหินพิมาย	70	50.00	16.67
	รวม	140	100.00	33.33
แหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	70	50.00	16.67
	เขื่อนลำนางรอง	70	50.00	16.67
	รวม	140	100.00	33.33
แหล่งท่องเที่ยว เพื่อจ้บจ่ายซื้อของ และนันทนาการ	ปาลิโอ เขาใหญ่	70	50.00	16.67
	ฟาร์มโชคชัย	70	50.00	16.67
	รวม	140	100.00	33.33
ทุกแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา		420	100.00	100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ จำแนกการเก็บเป็นสองแหล่งๆละเท่าๆกันคือ อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี และ ปราสาทหินพิมาย จำนวนแหล่งละ 70 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของแต่ละประเภทของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จำแนกเป็นสองแหล่งเท่าๆกันคืออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และเขื่อนลำนางรองจำนวนแหล่งละ 70 คนเท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของแต่ละประเภทของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจ้บจ่ายซื้อของและนันทนาการจำแนกเป็นสองแหล่งเท่าๆกันคือปาลิโอ เขาใหญ่ และ ฟาร์มโชคชัยจำนวนแหล่งละ 70 คนเท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของแต่ละประเภทของแหล่งท่องเที่ยว หากคิดจากทุกแหล่งท่องเที่ยวรวมกัน แต่ละแห่งจะคิดเป็นร้อยละ 16.67 ของจำนวนรวมทั้งหมด

4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมและแยกแต่ละประเภท

ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมและแยกแต่ละประเภทซึ่งแบ่งออกเป็นด้านการกำหนดกฎหมายที่สนับสนุนในการบริการ ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ และด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวแสดงในตารางที่ 4.4-4.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 ภาพรวมระดับความต้องการเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจำแนกตามความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว	ทางประวัติศาสตร์		ทางธรรมชาติ		เพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ		ค่าเฉลี่ยรวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ	3.83	0.53	3.83	0.51	3.82	0.44	3.83	0.49
ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.67	0.72	3.60	0.68	3.88	0.49	3.72	0.65
ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.73	0.71	3.72	0.60	3.80	0.49	3.75	0.61
ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว	3.87	0.84	3.89	0.67	3.82	0.67	3.86	0.73
ค่าเฉลี่ยรวม	3.78	0.57	3.76	0.51	3.83	0.40	3.79	0.50
จำนวน	140		140		140		420	

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย = 3.79) ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย = 3.83) รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์(ค่าเฉลี่ย = 3.78) และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามลำดับ(ค่าเฉลี่ย = 3.76)

ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการนักท่องเที่ยวต้องการให้พัฒนาเรียงตามลำดับดังนี้ คือออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวและวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ

ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์นักท่องเที่ยวต้องการให้พัฒนาเรียงตามลำดับดังนี้ คือสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการพัฒนาการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ

ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาตินักท่องเที่ยวต้องการให้พัฒนาเรียงตามลำดับดังนี้ คือสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการและพัฒนาการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ

ตารางที่ 4.5 ระดับความต้องการเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจำแนกตามความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ

ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ	ทางประวัติศาสตร์		ทางธรรมชาติ		เพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ		ค่าเฉลี่ยรวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
แหล่งท่องเที่ยวสวยงาม สมความตั้งใจมาท่องเที่ยวของผู้คน	4.22	0.67	3.96	0.75	4.03	0.63	4.07	0.69
สถานที่ต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวสะอาด มีจุดทิ้งขยะเพียงพอ	3.99	0.85	3.76	0.82	3.78	0.70	3.84	0.80
แหล่งท่องเที่ยวมีที่จอดรถพอเพียง	3.64	1.03	3.76	0.77	3.84	0.69	3.75	0.85
แหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนห้องสุขาพอเพียง	3.63	1.03	3.51	0.84	3.70	0.76	3.61	0.88
ระยะทางเดินเข้าแหล่งท่องเที่ยวจากที่จอดรถไม่ไกลเกินไป	3.73	0.81	3.84	0.75	3.71	0.69	3.76	0.75
ทางเดิน ในแหล่งท่องเที่ยวราบเรียบ เดินสะดวก ไม่ซับซ้อนวากวน	3.81	0.79	3.89	0.82	3.71	0.69	3.80	0.77
มีการจัดจุดถ่ายภาพ จุดชมวิว หรือจุดท่องเที่ยวหลักที่น่าสนใจ	3.98	0.78	4.00	0.86	3.99	0.70	3.99	0.78
ระดับเสียงต่างๆ ภายในสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับเหมาะสม	3.64	0.80	3.90	0.65	3.84	0.68	3.79	0.72
ค่าเฉลี่ยรวม	3.83	0.53	3.83	0.51	3.82	0.44	3.83	0.49

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย = 3.83) โดยต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์(ค่าเฉลี่ย = 3.83) และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ(ค่าเฉลี่ย = 3.83) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ(ค่าเฉลี่ย = 3.82) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 ระดับความต้องการเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจำแนกตามความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ

ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	ทางประวัติศาสตร์		ทางธรรมชาติ		เพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ		ค่าเฉลี่ยรวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ออกแบบสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับบรรยากาศของสิ่งแวดล้อม	3.85	0.82	3.86	0.76	4.00	0.59	3.90	0.73
มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เช่น ร้านกาแฟ	3.46	0.89	3.52	0.88	4.06	0.63	3.68	0.85
มีพื้นที่เอนกประสงค์ไว้บริการ เช่น ลานที่นั่งพัก ล้อมวงกินข้าว	3.64	0.93	3.65	0.84	3.81	0.72	3.70	0.84
มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ แม่ลูกอ่อน	3.74	1.01	3.37	1.01	3.66	0.79	3.59	0.95
ค่าเฉลี่ยรวม	3.67	0.72	3.60	0.68	3.88	0.49	3.72	0.65

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.72) โดยต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.82) รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย = 3.67) และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย = 3.60) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ระดับความต้องการเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจำแนกตามความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ

ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	ทางประวัติศาสตร์		ทางธรรมชาติ		เพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ		เฉลี่ยรวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
มีการลำดับจุดท่องเที่ยวที่ควรชมก่อน - หลัง	3.62	0.89	3.64	0.84	3.76	0.70	3.67	0.81
จุดบริการสาธารณะ เช่น ห้องสุขา ร้านอาหาร หาดทราย	3.66	0.89	3.64	0.86	3.87	0.68	3.72	0.82
จุดท่องเที่ยวแต่ละจุดไม่อยู่ห่างไกลกันจนเกินไป	3.68	0.82	3.72	0.76	3.84	0.58	3.75	0.73

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	ทางประวัติศาสตร์		ทางธรรมชาติ		เพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ		ค่าเฉลี่ยรวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
มีทางเดินเชื่อมต่อระหว่างจุดท่องเที่ยวแต่ละจุด	3.73	0.82	3.73	0.81	3.74	0.69	3.73	0.78
มีจุดศูนย์กลางใช้เป็นจุดเริ่มต้น / ให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์ข้อมูล	3.94	0.86	3.87	0.90	3.81	0.75	3.87	0.84
เฉลี่ยรวม	3.73	0.71	3.72	0.60	3.80	0.49	3.75	0.61

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย = 3.75) โดยต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย = 3.80) รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์(ค่าเฉลี่ย = 3.73) และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ(ค่าเฉลี่ย = 3.72)ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ระดับความต้องการเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจำแนกตามความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว

ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว	ทางประวัติศาสตร์		ทางธรรมชาติ		เพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ		ค่าเฉลี่ยรวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
มีป้ายบอกทางและสถานที่ต่างๆ เพียงพอ	3.91	0.96	3.99	0.72	3.85	0.71	3.92	0.81
มีแผนที่รวมที่ชัดเจน	3.92	0.93	3.85	0.88	3.74	0.78	3.84	0.87
มีป้ายกำหนดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เช่น ป้ายห้ามลัดสนาม ห้ามสูบบุหรี่	3.79	1.05	3.81	0.85	3.86	0.84	3.82	0.92
ค่าเฉลี่ยรวม	3.87	0.84	3.89	0.67	3.82	0.67	3.86	0.73

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย = 3.86) โดยต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย = 3.89) รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์(ค่าเฉลี่ย = 3.87) และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ(ค่าเฉลี่ย = 3.82) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐานความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว

4.4.1 ผลการทดสอบสมมติฐานความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคล อันประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว และผู้ร่วมเดินทางแสดงในตารางที่ 4.9- 4.20

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มี เพศ แตกต่างกัน

ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ		t	t-Prob
	ชาย	หญิง		
ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ	3.80	3.85	0.579	0.331
ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.68	3.75	3.180	0.286
ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.71	3.78	0.352	0.308
ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว	3.85	3.87	0.001	0.828

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวเพศชายและหญิงมีความต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มี อายุ แตกต่างกัน

ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ			F	F-Prob
	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	31 - 40 ปี	41 ปีขึ้นไป		
ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ	3.82	3.83	3.83	0.03	0.974
ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.74	3.59	3.84	4.69	0.010*
ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.71	3.74	3.84	1.49	0.227
ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว	3.84	3.86	3.89	0.13	0.878

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุกด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของนักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน

อายุ	\bar{x}	ผลต่างด้านความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพ		
		ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	31 - 40 ปี	41 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	3.74	-	0.154* (sig = 0.035)	-0.093 (sig = 0.234)
31 - 40 ปี	3.59			-0.248* (sig = 0.003)
41 ปีขึ้นไป	3.84			-

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.11 จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 31 - 40 ปีมีความต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการแตกต่างกันกับกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปีและกลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มี สถานภาพสมรส แตกต่างกัน

ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ		t	t-Prob
	โสด	ไม่โสด		
ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ	3.80	3.85	1.512	0.285
ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.70	3.74	1.043	0.559
ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.70	3.81	11.705	0.053
ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว	3.85	3.87	4.682	0.734

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่เป็น โสดและไม่โสดมีความต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่

0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน

ความต้องการพัฒนา สถานะทางกายภาพ ของแหล่งท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ				F	F-Prob
	พนักงาน/ บริษัทเอกชน	ข้าราชการ/พนักงาน ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว/ อิสระ	อื่นๆ		
ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ใน การบริการ	3.79	3.88	3.81	3.85	0.85	0.469
ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในการบริการ	3.64	3.73	3.76	3.78	1.01	0.389
ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวก ในการบริการ	3.62	3.85	3.78	3.82	3.37	0.019*
ด้านการสร้างความสะดวก และคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว	3.85	3.88	3.81	3.93	0.44	0.724

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการให้มีการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุกด้าน ไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน

อาชีพ	\bar{x}	ผลต่างด้านความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพ			
		พนักงาน/ บริษัทเอกชน	ข้าราชการ/พนักงาน ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว/ อิสระ	อื่นๆ
พนักงาน/ บริษัทเอกชน	3.62	-	-0.225* (sig = 0.005)	-0.158* (sig = 0.036)	-0.194* (sig = 0.030)
ข้าราชการ/พนักงาน ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	3.85		-	0.066 (sig = 0.422)	0.030 (sig = 0.748)
ธุรกิจส่วนตัว/อิสระ	3.78			-	-0.035 (sig = 0.701)
อื่นๆ	3.82				-

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพทำธุรกิจส่วนตัว/อิสระ และอาชีพอื่น ๆ มีความต้องการให้มีการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมากกว่ากลุ่มที่ทำงานเป็นพนักงาน/บริษัทเอกชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มี รายได้บุคคลต่อเดือน แตกต่างกัน

ความต้องการพัฒนา สถานะทางกายภาพของ แหล่งท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ					F	F- Prob
	ต่ำกว่าหรือ เท่ากับ 15,000 บาท	15,001 - 20,000 บาท	20,001 - 25,000 บาท	25,001 - 30,000 บาท	มากกว่า 30,000 บาท		
ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ใน การบริการ	3.86	3.89	3.85	3.73	3.72	2.20	0.068
ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.79	3.71	3.73	3.65	3.64	0.89	0.471
ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.80	3.77	3.87	3.70	3.58	2.33	0.056
ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว	3.89	3.97	3.93	3.71	3.69	2.40	0.049*

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้บุคคลต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการให้มีการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุกด้าน ไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้บุคคลต่อเดือน แตกต่างกัน

รายได้บุคคลต่อเดือน	\bar{x}	ผลต่างด้านความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพ				
		≤15,000 บาท	15,001 - 20,000 บาท	20,001 - 25,000 บาท	25,001 - 30,000 บาท	>30,000 บาท
≤15,000 บาท	3.89	-	-0.083 (sig = 0.367)	-0.045 (sig = 0.710)	0.183 (sig = 0.125)	0.195 (sig = 0.061)
15,001 - 20,000 บาท	3.97		-	0.037 (sig = 0.367)	0.266* (sig = 0.031)	0.279* (sig = 0.010)
20,001 - 25,000 บาท	3.93			-	0.228 (sig = 0.122)	0.241 (sig = 0.076)
25,001 - 30,000 บาท	3.71				-	0.012 (sig = 0.924)
>30,000 บาท	3.69					-

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาทมีความต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 25,001 - 30,000 บาทและมากกว่า 30,000 บาทที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน

ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ			F	F-Prob
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี		
ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ	3.82	3.85	3.73	1.40	0.248
ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.71	3.75	3.57	1.83	0.162
ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ	3.76	3.79	3.55	3.37	0.035*
ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว	3.79	3.92	3.70	2.56	0.079

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ยกเว้นด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ

ตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ผลต่างด้านความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพ		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.76	-	-0.022 (sig = 0.746)	0.212* (sig = 0.036)
ปริญญาตรี	3.79	-	-	0.234* (sig = 0.010)
สูงกว่าปริญญาตรี	3.55	-	-	-

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยกลุ่มที่จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความต้องการมากกว่ากลุ่มที่จบสูงกว่าปริญญาตรีและกลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาตรีก็มีความต้องการมากกว่ากลุ่มที่จบสูงกว่าปริญญาตรีเช่นกัน

ตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของผู้บริโภคที่มี วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพ ของแหล่งท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ			F	F-Prob
	พักผ่อน หย่อนใจ	ทัศนศึกษา	ติดต่อธุรกิจ ทำงาน		
ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ	3.84	3.79	3.78	0.38	0.686
ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการ บริการ	3.70	3.85	3.81	1.09	0.337
ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการ บริการ	3.73	3.92	3.85	1.79	0.168
ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่ง ท่องเที่ยว	3.83	3.98	4.03	2.12	0.121

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวแตกต่างกันมีความต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.20 ผลการทดสอบเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีผู้ร่วมเดินทางแตกต่างกัน

ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพ ของแหล่งท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ				F	F-Prob
	เดินทาง คนเดียว	ครอบครัว/ คนรัก	ญาติ	เพื่อนฝูง/ เพื่อนร่วมงาน		
ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ	3.79	3.85	3.82	3.80	0.40	0.752
ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในการบริการ	3.54	3.75	3.75	3.68	0.60	0.617
ด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวก ในการบริการ	3.60	3.79	3.74	3.71	0.83	0.480
ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับ แหล่งท่องเที่ยว	3.94	3.92	3.93	3.78	1.34	0.259

* หมายถึง ปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีผู้ร่วมเดินทางแตกต่างกันมีความต้องการให้มีการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4.4.1 ผลการทดสอบสมมติฐานความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันแสดงในตารางที่ 4.21-4.22

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ และการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับสถานีบริการของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อบริการนักท่องเที่ยวชาวไทย

หลังจากเก็บข้อมูล จากการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ 2 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 2 แห่งและแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและสินค้าการ 2 แห่ง แห่งละ 70 คน รวม 420 คน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจำนวน 420 ฉบับ คิดเป็น 100% ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมานสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาในด้านเพศอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้บุคคลต่อเดือน ระดับการศึกษา วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว และผู้ร่วมเดินทาง มีดังต่อไปนี้

เพศ กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และเป็นเพศชายจำนวน 175คน คิดเป็นร้อยละ 41.67

อายุ กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปีมีจำนวนมากที่สุด คือ 154 คนคิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมาคือ ช่วงอายุตั้งแต่ 31 – 40 ปีมีจำนวนมากที่สุด คือ 134 คนคิดเป็นร้อยละ 31.90 ช่วงอายุตั้งแต่ 41 – 50 ปีจำนวน 72 รายคิดเป็นร้อยละ 17.14 ช่วงอายุตั้งแต่ 51 – 60 ปีจำนวน 29 รายคิดเป็นร้อยละ 6.90 ช่วงอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปีจำนวน 27 รายคิดเป็นร้อยละ 6.43 และช่วงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 4 รายคิดเป็นร้อยละ 0.95 ตามลำดับ

สถานภาพสมรส กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดจำนวน 218 รายคิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

51.90 รองลงมาคือสถานภาพสมรสจำนวน 186 รายคิดเป็นร้อยละ 44.29 และสถานภาพหย่า / หม้าย / แยกกันอยู่จำนวน 16 รายคิดเป็นร้อยละ 3.81 ตามลำดับ

อาชีพ กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงาน / ลูกจ้างบริษัทเอกชนจำนวน 142 รายคิดเป็นร้อยละ 33.81 รองลงมาคืออาชีพธุรกิจส่วนตัว / อาชีพอิสระจำนวน 114 รายคิดเป็นร้อยละ 24.14 อาชีพข้าราชการ / พนักงานของรัฐ / พนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 98 รายคิดเป็นร้อยละ 23.33 อาชีพนักเรียน / นักศึกษาจำนวน 49 รายคิดเป็นร้อยละ 11.67 อาชีพเกษียณ / พ่อบ้าน / แม่บ้านจำนวน 13 รายคิดเป็นร้อยละ 3.10 และว่างงานจำนวน 4 รายคิดเป็นร้อยละ 0.95 ตามลำดับ

รายได้บุคคลต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีรายได้บุคคลต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาทจำนวน 138 รายคิดเป็นร้อยละ 32.86 รองลงมาคือรายได้ตั้งแต่ 15,001 – 20,000 บาทจำนวน 110 รายคิดเป็นร้อยละ 26.19 รายได้มากกว่า 30,000 บาทจำนวน 75 รายคิดเป็นร้อยละ 17.86 รายได้ตั้งแต่ 25,001 – 30,000 บาทจำนวน 51 รายคิดเป็นร้อยละ 12.14 และรายได้ตั้งแต่ 20,001 – 25,000 บาทจำนวน 46 รายคิดเป็นร้อยละ 10.95 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 259 รายคิดเป็นร้อยละ 61.67 รองลงมาคือระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 108 รายคิดเป็นร้อยละ 25.71 และระดับสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปจำนวน 53 รายคิดเป็นร้อยละ 12.62 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจจำนวน 348 รายคิดเป็นร้อยละ 82.86 รองลงมาคือเพื่อติดต่อธุรกิจ / ทำงานจำนวน 52 รายคิดเป็นร้อยละ 12.38 ตามลำดับ

ผู้ร่วมเดินทาง กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่เดินทางร่วมกับครอบครัว / คนรักจำนวน 209 รายคิดเป็นร้อยละ 49.76 รองลงมาคือเพื่อนฝูง / เพื่อนร่วมงานจำนวน 187 รายคิดเป็นร้อยละ 44.52 เดินทางร่วมกับญาติจำนวน 18 รายคิดเป็นร้อยละ 4.29 52 และเดินทางคนเดียวจำนวน 6 รายคิดเป็นร้อยละ 1.43 ตามลำดับ

5.2 สรุปผลการวิเคราะห์ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว อันประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มีกลุ่มตัวอย่างตอบจำนวน 140 รายคิดเป็นร้อยละ 33.33 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีกลุ่ม

ตัวอย่างตอบจำนวน 140 รายคิดเป็นร้อยละ 33.33 และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจ้บจ่ายชื่อของและนันทนาการมีกลุ่มตัวอย่างตอบจำนวน 140 รายคิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยจำแนกได้ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดนครราชสีมา อันประกอบด้วยนักท่องเที่ยวที่อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี มีจำนวน 70 รายคิดเป็นร้อยละ 16.67 และนักท่องเที่ยวที่ปราสาทหินพิมายมีจำนวน 70 รายคิดเป็นร้อยละ 16.67

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา อันประกอบด้วย นักท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีจำนวน 70 รายคิดเป็นร้อยละ 16.67 และนักท่องเที่ยวที่เขื่อนลำนางรองมีจำนวน 70 รายคิดเป็นร้อยละ 16.67

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อจ้บจ่ายชื่อของและนันทนาการ กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจ้บจ่ายชื่อของและนันทนาการในจังหวัดนครราชสีมาอันประกอบด้วย นักท่องเที่ยวที่ปาลิโอเขาใหญ่มีจำนวน 70 รายคิดเป็นร้อยละ 16.67 และนักท่องเที่ยวที่ฟาร์มโชคชัยมีจำนวน 70 รายคิดเป็นร้อยละ 16.67

5.3 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ภาพรวมของระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.86 รองลงมาคือ ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยสามารถจำแนกระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มีระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพโดยรวมเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ การสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.87 รองลงมาคือ ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพโดยรวมเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ การสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.89 รองลงมาคือ ด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและนันทนาการมีระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพโดยรวมเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ การสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.86 รองลงมาคือด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพด้านการกำหนดภูมิทัศน์ของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ แหล่งท่องเที่ยวสวยงาม สมความตั้งใจมาท่องเที่ยวของผู้คนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 รองลงมาคือมีการจัดจุดถ่ายภาพ จุดชมวิว หรือจุดท่องเที่ยวหลักที่น่าสนใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 สถานที่ต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวสะอาด มีจุดทิ้งขยะเพียงพอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ทางเดินในแหล่งท่องเที่ยวราบเรียบ เดินสะดวก ไม่ซับซ้อนวุ่นวายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ระดับเสียงต่างๆ ภายในสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ระยะทางเดินเข้าแหล่งท่องเที่ยวจากที่จอดรถไม่ไกลเกินไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 แหล่งท่องเที่ยวมีที่จอดรถเพียงพอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และแหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนห้องสุขาพอเพียงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยคือ แหล่งท่องเที่ยวสวยงาม สมความตั้งใจมาท่องเที่ยวของผู้คนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.22 รองลงมาคือสถานที่ต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวสะอาด มีจุดทิ้งขยะเพียงพอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 มีการจัดจุดถ่ายภาพ จุดชมวิว หรือจุดท่องเที่ยวหลักที่น่าสนใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ทางเดินในแหล่งท่องเที่ยวราบเรียบ เดินสะดวก ไม่ซับซ้อนวอกวนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ระยะทางเดินเข้าแหล่งท่องเที่ยวจากที่จอดรถไม่ไกลเกินไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 แหล่งท่องเที่ยวมีที่จอดรถเพียงพอ และระดับเสียงต่างๆ ภายในสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และแหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนห้องสุขาพอเพียงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมาด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีการจัดจุดถ่ายภาพ จุดชมวิว หรือจุดท่องเที่ยวหลักที่น่าสนใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.00 รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวสวยงาม สมความตั้งใจมาท่องเที่ยวของผู้คนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ระดับเสียงต่างๆ ภายในสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ทางเดินในแหล่งท่องเที่ยวราบเรียบ เดินสะดวก ไม่ซับซ้อนวอกวนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ระยะทางเดินเข้าแหล่งท่องเที่ยวจากที่จอดรถไม่ไกลเกินไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 สถานที่ต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวสะอาด มีจุดทิ้งขยะเพียงพอ และแหล่งท่องเที่ยวมีที่จอดรถเพียงพอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และแหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนห้องสุขาพอเพียงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการในจังหวัดนครราชสีมาด้านการกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ แหล่งท่องเที่ยวสวยงาม สมความตั้งใจมาท่องเที่ยวของผู้คนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.03 รองลงมาคือ มีการจัดจุดถ่ายภาพ จุดชมวิว หรือจุดท่องเที่ยวหลักที่น่าสนใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 แหล่งท่องเที่ยวมีที่จอดรถเพียงพอ และระดับเสียงต่างๆ ภายในสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ระยะทางเดินเข้าแหล่งท่องเที่ยวจากที่จอดรถไม่ไกลเกินไป และทางเดินในแหล่งท่องเที่ยวราบเรียบ เดินสะดวก ไม่ซับซ้อนวอกวนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และแหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนห้องสุขาพอเพียงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาโดยรวม ด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 อยู่ในระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ออกแบบสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.90 รองลงมาคือมีพื้นที่อเนกประสงค์ไว้บริการ เช่น ลานที่นั่งพักผ่อนวงกินข้าวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่คุ้นเคยชีวิตประจำวัน เช่น ร้านกาแฟ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ แม่ลูกอ่อนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 โดยสามารถจำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับดังต่อไปนี้

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ออกแบบสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.85 รองลงมาคือมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ แม่ลูกอ่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 มีพื้นที่อเนกประสงค์ไว้บริการ เช่น ลานที่นั่งพักผ่อนวงกินข้าว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่คุ้นเคยชีวิตประจำวัน เช่น ร้านกาแฟ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ออกแบบสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.86 รองลงมาคือมีพื้นที่อเนกประสงค์ไว้บริการ เช่น ลานที่นั่งพักผ่อนวงกินข้าว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ แม่ลูกอ่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่คุ้นเคยชีวิตประจำวัน เช่น ร้านกาแฟ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการ ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ แม่ลูกอ่อน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.06 รองลงมาคือ ออกแบบสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 มีพื้นที่อเนกประสงค์ไว้บริการ เช่น ลานที่นั่งพักผ่อนวงกินข้าวมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.81 และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่คุ้นเคยชีวิตประจำวัน เช่น ร้านกาแฟ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาโดยรวมด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีจุดศูนย์กลางใช้เป็นจุดเริ่มต้น หรือให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์ข้อมูลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.87 รองลงมาคือจุดท่องเที่ยวแต่ละจุดไม่อยู่ห่างไกลกันจนเกินไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 มีทางเดินเชื่อมต่อระหว่างจุดท่องเที่ยวแต่ละจุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 จุดบริการสาธารณะ เช่น ห้องสุขา ร้านอาหาร หาพบบ่ง่าย เท่ากับ 3.72 และมีการลำดับจุดท่องเที่ยวที่ควรชมก่อนหลังมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีจุดศูนย์กลางใช้เป็นจุดเริ่มต้น หรือให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์ข้อมูลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.94 รองลงมาคือมีทางเดินเชื่อมต่อระหว่างจุดท่องเที่ยวแต่ละจุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 จุดท่องเที่ยวแต่ละจุดไม่อยู่ห่างไกลกันจนเกินไป มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.68 จุดบริการสาธารณะ เช่น ห้องสุขา ร้านอาหาร หาพบบ่ง่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และมีการลำดับจุดท่องเที่ยวที่ควรชมก่อนหลังมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีจุดศูนย์กลางใช้เป็นจุดเริ่มต้น หรือให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์ข้อมูลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.87 รองลงมาคือมีทางเดินเชื่อมต่อระหว่างจุดท่องเที่ยวแต่ละจุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 จุดท่องเที่ยวแต่ละจุดไม่อยู่ห่างไกลกันจนเกินไปมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.72 มีการลำดับจุดท่องเที่ยวที่ควรชมก่อนหลัง และจุดบริการสาธารณะ เช่น ห้องสุขา ร้านอาหาร หาพบบ่ง่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจ้บจ่ายซื้อของและนันทนาการ ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ จุดบริการสาธารณะ เช่น ห้องสุขา ร้านอาหาร หาพบบ่ง่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.87 รองลงมาคือ จุดท่องเที่ยวแต่ละจุดไม่อยู่ห่างไกลกันจนเกินไป เท่ากับ 3.84 มีจุดศูนย์กลางใช้เป็นจุดเริ่มต้น หรือให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์ข้อมูลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 มีการลำดับจุดท่องเที่ยวที่ควรชมก่อนหลังมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และมีทางเดินเชื่อมต่อระหว่างจุดท่องเที่ยวแต่ละจุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาโดยรวม ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 อยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีป้ายบอกทางและสถานที่ต่างๆ เพียงพอมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.92 รองลงมาคือมีแผนที่รวมที่ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และมีป้ายกำหนดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เช่น ป้ายห้ามลัดสนาม ห้ามสูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีแผนที่รวมที่ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.92 รองลงมาคือมีป้ายบอกทางและสถานที่ต่างๆ เพียงพอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และมีป้ายกำหนดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เช่น ป้ายห้ามลัดสนาม ห้ามสูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีป้ายบอกทางและสถานที่ต่างๆ เพียงพอมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.99 รองลงมาคือมีแผนที่รวมที่ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และมีป้ายกำหนดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เช่น ป้ายห้ามลัดสนาม ห้ามสูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ตามลำดับ

ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ มีป้ายกำหนดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เช่น ป้ายห้ามลัดสนาม ห้ามสูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 รองลงมาคือมีป้ายบอกทางและสถานที่ต่างๆ เพียงพอเท่ากับ 3.85 และมีแผนที่รวมที่ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ตามลำดับ

5.4 สรุปผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

5.4.1 สรุปผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาของนักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาไม่แตกต่างกันในภาพรวมและรายด้าน

5.4.2 สรุปผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพจำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา ของนักท่องเที่ยวที่มีประเภทของแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยใช้สถิติ F test พบว่า ระดับความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา ที่มีประเภทของแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันในด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

5.5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

ผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในวัยสาว เป็นโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ปานกลาง นิยมท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มักมาท่องเที่ยวกับครอบครัวหรือคนรักซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายไม่แพงมาก ใช้เวลาเดินทางไม่นานจึงสามารถเลือกท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับหรือค้างคืนก็ได้ มียานพาหนะสาธารณะอำนวยความสะดวกในการเดินทาง และมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภทที่น่าสนใจ

5.5.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

สภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนามากที่สุดในภาพรวมคือ การสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีอาณาบริเวณกว้างใหญ่มักประสบปัญหานักท่องเที่ยวเดินทางทางหรือไม่สามารถไปจุดท่องเที่ยวที่ต้องการได้ ป้ายที่มีอยู่ไม่เพียงพอหรือไม่บอกทิศทางที่ชัดเจน หรือไม่กำกับระยะทางให้นักท่องเที่ยวรับรู้ บางครั้งเมื่อเดินทางตามป้ายไปสักระยะหนึ่งก็ไม่พบป้ายบอกทางต่อทำให้นักท่องเที่ยวสับสนว่าตนเดินมาถูกทางหรือไม่ ประกอบกับป้ายที่ทำไว้นานแล้วอาจหักพัง ถูกกิ่งไม้ทับบ่งหรือลบเลือน ไปด้วยแดดและฝนขาดการดูแลจากผู้มีหน้าที่รักษาสถานที่ ทำให้ยิ่งสร้างความลำบากแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางชมจุดต่างๆ และที่สำคัญคือป้ายบอกทางไปสู่อาคารชัดเจนเพื่อป้องกันความมั่งง่ายของนักท่องเที่ยวที่หาห้องสุขาไม่พบ

การกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการเป็นสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาในภาพรวมมากรองลงมาเป็นอันดับสอง เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในทุกประเภทของแหล่งท่องเที่ยวต้องการเปลี่ยนบรรยากาศด้วยการพบเห็นทัศนียภาพที่สวยงาม น่าประทับใจ และปัจจุบันการถ่ายภาพเพื่อเผยแพร่ทางสังคมออนไลน์เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นจำนวนมาก ดังนั้นการจัดจุดชมวิวจุดถ่ายภาพให้สวยงามเหมาะกับการถ่ายภาพเป็นที่ระลึกเป็นอีกประเด็นที่มีความสำคัญมากเช่นกัน แต่ในประเด็นของการมีจำนวนห้องสุขาที่เพียงพอและที่จอดรถที่เพียงพอ นักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการไม่ประสบปัญหาเนื่องจากสถานที่เหล่านี้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้เพียงพอ แต่นักท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมาก (จากการที่ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกินกว่า 1.00) แสดงว่านักท่องเที่ยวบางส่วนอาจไม่ต้องการที่จอดรถและห้องสุขาเพิ่มเนื่องจากเกรงว่าจะบดบังทำลายทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสามารถใช้บริการห้องสุขาจากสถานีบริการน้ำมันที่สะอาดสะดวกและมีจำนวนมากเพียงพอ อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวบางส่วนยังต้องการห้องสุขาและที่จอดรถเพิ่มเพื่ออำนวยความสะดวกในฤดูกาลที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการเป็นสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาในภาพรวมมารองลงมาเป็นอันดับสาม โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่กว้างใหญ่มาก นักท่องเที่ยวต้องการจุดศูนย์กลางที่ใช้เริ่มต้นเดินท่องเที่ยวในบริเวณนั้นมากที่สุดซึ่งจะเป็นจุดแสดงข้อมูล มีพนักงานให้ไต่ถาม เป็นจุดนัดพบที่กำหนดให้ทุกคนกลับมารวมตัวกันก่อนขึ้นรถกลับ อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวเพียงบางส่วนที่ต้องการให้มีการลำดับจุดท่องเที่ยวที่ควรชมก่อนหลัง เช่น กลุ่มทัศนศึกษา แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจจึงมักเดินชมแหล่งท่องเที่ยวตามสบาย

การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการเป็นสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาในภาพรวมมารองลงมาเป็นอันดับสุดท้าย นักท่องเที่ยวต้องการบรรยากาศและสิ่งเพลิดเพลินเจริญตาในการท่องเที่ยวจึงต้องการให้มีการออกแบบสิ่งต่างๆให้สอดคล้องกับบรรยากาศของสิ่งแวดล้อม เช่น ป้ายบอกทางในอุทยานแห่งชาติเป็นป้ายไม่มีตุ๊กตานกเกาะอยู่ร้านค้าในบริเวณปราสาทหินสร้างด้วยหินจำลองกลมกลืนเข้ากับแหล่งท่องเที่ยว และมีเอกลักษณ์ที่นักท่องเที่ยวนิยมถ่ายภาพเก็บเป็นที่ระลึก อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คนพิการและแม่ลูกอ่อนมากนัก เนื่องจากในสังคมไทยผู้ที่มีสภาวะทางร่างกายที่ไม่สมบูรณ์ไม่นิยมออกไปท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆด้วยเกรงว่าจะไม่สะดวก หากผู้สูงอายุจะมาท่องเที่ยว ลูกหลานและญาติจะช่วยกันดูแลเต็มที่ทำให้นักท่องเที่ยวยังไม่เล็งเห็นความสำคัญของการมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวสูงอายุหรือพิการต้องช่วยตัวเอง อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของและนันทนาการมีความต้องการการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการมากที่สุดเป็นอันดับแรก เพราะพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจับจ่ายซื้อของส่วนใหญ่เป็นพื้นที่มีวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องจ่ายเงินจึงสามารถใช้บริการได้ การมีร้านค้าแพหรือที่นั่งพักที่

ต้องจ่ายเงินในราคาไม่แพงมากหรือไม่ต้องจ่ายเงินเลยจึงเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการหลังจากเดินทางไปสักระยะหนึ่ง

อนึ่ง สังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่ความเป็นสังคมผู้สูงอายุ และประเทศไทยติดอันดับ 1 ใน 5 ที่ชาวต่างชาตินิยมมาใช้ชีวิตหลังเกษียณ (Manager Online. 2014) ดังนั้น การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนชราหรือผู้พิการเป็นการเตรียมพร้อมในการให้บริการนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ต้องการมาชื่นชมความสวยงามและพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวของไทย และลดภาระการดูแลคนชราของลูกหลานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยในพัฒนาอย่างสร้างสรรค์มากขึ้น

5.5.3 ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการแตกต่างกัน เพราะนักท่องเที่ยวหนุ่มสาวสามารถเดินเที่ยวได้ต่อเนื่องกันเป็นเวลานานโดยไม่ต้องนั่งพักเหนื่อย แตกต่างจากนักท่องเที่ยววัยกลางคนซึ่งต้องการที่นั่งพักเป็นระยะ หรือต้องการที่นั่งพักที่สามารถล้อมวงจับกลุ่มพูดคุยกันหลังจากเดินเที่ยวไปสักระยะหนึ่ง

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการแตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนมักมีวัตถุประสงค์ไปพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนใหญ่ แต่พนักงานของรัฐ เช่น ข้าราชการอบต. หรืออบจ.ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการทัศนศึกษาออกสถานที่และมีการทำกิจกรรมนอกสถานที่ที่ต้องการจุดศูนย์กลางการนัดพบ หรือลำดับในการท่องเที่ยวที่ช่วยในการรวมคนหมู่มากได้สะดวก

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มรายได้สูงประมาณ 25,001-30,000 และมากกว่า 30,000 บาท เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาและเรียนรู้ในการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวที่มีระบบจากประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวมาสักระยะหนึ่งและต้องการสิ่งมีตัวตน เช่น ป้ายบอกทาง ป้ายบอกพฤติกรรมที่สามารถกำหนดกรอบกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างมีหลักการ ต้องการให้มีสิ่งเตือนไม่ให้มีการละเมิดกฎกติกาของสถานที่ซึ่งทำลายบรรยากาศของการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการแตกต่างกัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวมีระบบระเบียบในการบริการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความชัดเจนในการกำหนดพื้นที่ต่างๆ ไม่ใช่พื้นที่ผิวดูประสงค์ตามใจชอบของคนมักง่าย จุดท่องเที่ยวมีการประสานกันสามารถเชื่อมโยงจากจุดหนึ่งไปอีกจุดได้ทำให้สะดวกไม่ต้องเดินย้อนไปมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักท่องเที่ยวที่มีประเภทของแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการแตกต่างกัน และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและสนทนาความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถใช้บริการได้โดยไม่ต้องจ่ายเงิน แตกต่างจากนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์หรือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มักมีพื้นที่ให้บริการนักท่องเที่ยวทุกคนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้

1) การพัฒนาภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงโดยยึดศิลปวัฒนธรรมไทยประยุกต์เข้ากับหลักการอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวแบบสากล เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่สวยงามกลมกลืนกับเข้ากับสถานที่ แต่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย เช่น ศูนย์ข้อมูลที่มีคอมพิวเตอร์แสดงรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว การมีมัคคุเทศก์ที่เป็นบุคคลและเป็นเครื่องอัดเสียง การฉายสไลด์มัลติวิชชั่น ร้านค้าขายของที่ระลึก จุดถ่ายภาพที่จัดตกแต่งสร้างขึ้นอย่างสวยงามเพื่อบริการนักท่องเที่ยว ฯลฯ

2) การมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนชรา ผู้พิการ และแม่ลูกอ่อนในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพการบริการให้เป็นสากล เพราะทุกคนควรมีสิทธิเท่าเทียมกันในการใช้สถานที่ท่องเที่ยวเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและสามารถเข้าถึงจุดท่องเที่ยวต่างๆ ได้ ดังนั้น การสร้างทางลาดสำหรับรถเข็น ห้องน้ำผู้พิการ ที่เปลี่ยนผ้าอ้อมเด็กทารกเป็นแนวทางปฏิบัติที่ผู้บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภทพึงกระทำโดยการออกแบบที่ชาญฉลาด ไม่บดบังทัศนียภาพที่งดงาม และกลมกลืนกับสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวนั้น

3) ป้ายแสดงทิศทาง คำเตือน ควบคุมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวควรมีรายละเอียดที่จำเป็น เช่น ทางไปน้ำตก 300 เมตร สภาพทางเดินลาดชันตามสภาพธรรมชาติ เพื่อให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และแสดงด้วยภาษาต่างประเทศอย่างน้อยอีกหนึ่งภาษาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศด้วย

4) ห้องสุขาและลานจอดรถควรมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ย และมีการทำความสะอาดตลอดจนมีการรักษาความปลอดภัยตามสมควร

5) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจับจ่ายซื้อของและสนทนาควรมีพื้นที่สาธารณะที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้ได้ทุกคนโดยไม่มีกรเก็บค่าใช้จ่ายบ้าง เช่น ลานนั่งเล่นที่นักท่องเที่ยวมานั่งจับกลุ่มคุยกันได้ ม้านั่งพักระหว่างทาง และควรวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่แออัดเต็มไปด้วยร้านค้าหรือแผงขายของจนเกินไป

6) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติควรมีแผนที่รวมแสดงอาณาบริเวณทั้งหมด และมีการแสดงพื้นที่หวงห้ามหรือพื้นที่ควรระวังไว้หน้าศูนย์ข้อมูล หรือปากทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลเบื้องต้นในแต่ละจุดท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ

5.6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชน

2) ควรศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2556, จาก www.mots.go.th
- กรมศิลปากร. (2557). พินัยอารยธรรมขอมโบราณ. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2557, จาก <http://th.wikipedia.org/wiki>
- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. (2557). สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2557, จาก <http://masterplan.andamanecotourism.com/>
- ความหมายของการท่องเที่ยว. (2557). สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2557, จาก <http://lib.vu.ac.th/ULIB/dublin.php?ID=13399109544>
- ท่องเที่ยวโคราช. (2557). สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2557, จาก http://www.khaoyaizone.com/article_index.php?sub=article_list&art=19
- ธานีินทร์ ศิลป์จารุ. (2548). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: วี.อินเตอร์พรีนซ์.
- เนชั่นออนไลน์. (2557). การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์. สืบค้น 16 กันยายน 2557, จาก <http://www.oknation.net/blog/Huahin-Chaam>
- บริษัทฟาร์มโชคชัย. (2557). ประวัติฟาร์มโชคชัย. สืบค้น 16 กันยายน 2557, จาก http://www.farmchokchai.com/th/index_content.php?content_id=13
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์ด์.
- पालิโอ. (2557). สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2557, จาก <http://witternews.com/palio-khao-yai-where-what>
- พรสวรรค์ มโนพัฒนา. (2553). ความหมายของการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : Tourism Of World .
- พิมพ์พรณ สุจารินพงศ์. (2549). มัคคุเทศก์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาศ. (2542). คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์.
- มรดกโลก. (2557). สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2557, จาก <http://tourismatbuu.wordpress.com>
- รักชนก มณีรัตน์(2552) ทักษะของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเพชรบูรณ์
- ศรัณญา วรากุลวิทย์. (2551). ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภกร เสรีรัตน์. (2544). พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เอ.อาร์.บิซิเนสเพรส
- สุบัญญัติ ไชยชาญ. (2543). หลักการตลาด. กรุงเทพฯ: พีริ.เอ.ลิฟวิ่ง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม(ต่อ)

สุริย์พร ชรรณิกพงษ์, พวงผกา แก้วกรม และสุรางค์รัตน์ พันแสง. (2553). *การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดเพชรบูรณ์อย่างยั่งยืน*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

หอมรดกไทย. (2557). ปราสาทหินพิมาย. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2557, จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/อคูลย์จาตุรงคกุล>. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Engel, J. F., Blackwell, R.D. and Miniard, P.W. (1990). *Consumer Behavior*, 6th ed. Fort Worth : The Dryden Press Inc.

Glenn, W.C. (1978). *Consumer Behavior : Theory and Practice*, 3rd ed. Illinois : Richard D. Irwin Inc.

London, D. and Bitta, A.J. Deller. (1988). *Consumer Behavior : Concepts and Applications*, 3rd ed. New York : McGraw-Hill Inc.

Master Plan. (2013). WikiWP theme, powered by Cheresha& WordPress. | RSS <http://masterplan.andamanecotourism.com/>, September 1, 2013

Palio เขาใหญ่ : <http://witternews.com/palio-khao-yai-where-what> , September 15, 2014

Peter, P.J. and Olsen, J.C. (1990). *Consumer Behavior and Marketing Strategy*, 2nd ed. Illinois : Richard D. Irwin Inc.

Schiffman, L. G. and Leslie Lazar Kanuk. (1991). *Consumer Behavior*. New Jersey : Prentice-Hall.,Inc.

Terrell, W.G. (1982). *Consumer Behavior : Fundamentals and Strategies* 1st ed, Minnesota : West Publishing Inc.

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามงานวิจัยเรื่อง

“ความต้องการพัฒนาสถานะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลนักท่องเที่ยว

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี 60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

 โสด สมรส หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่

4. อาชีพ

 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ นักเรียน/นักศึกษา เกษียณ/พ่อบ้าน/แม่บ้าน ว่างาน

5. รายได้บุคคลต่อเดือน

 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท 15,001 – 20,000 บาท 20,001 – 25,000 บาท 25,001 – 30,000 บาท มากกว่า 30,000 บาท

6. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

7. วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว

 เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อทัศนศึกษา เพื่อติดต่อธุรกิจ/ทำงาน

8. ผู้ร่วมเดินทาง

 มาคนเดียว ครอบครัว/คนรัก ญาติ เพื่อนฝูง/เพื่อนร่วมงาน

ส่วนที่ 2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

1. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

 อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ปราสาทหินพิมาย

2. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

 อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เขื่อนลำตะคอง

3. แหล่งท่องเที่ยวเพื่อจ้บจ่ายซื้อของและนันทนาการ

 ปาลิโอ เขาใหญ่ ฟาร์มโชคชัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 3 ความต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ท่านต้องการพัฒนาสภาวะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ ในระดับใด	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การกำหนดภูมิทัศน์ในการบริการ					
1.1 แหล่งท่องเที่ยวสวยงาม สมความตั้งใจมาท่องเที่ยวของผู้คน					
1.2 สถานที่ต่างๆในแหล่งท่องเที่ยวสะอาด มีจุดทิ้งขยะเพียงพอ					
1.3 แหล่งท่องเที่ยวมีที่จอดรถพอเพียง					
1.4 แหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนห้องสุขาพอเพียง					
1.5 ระยะทางเดินเข้าแหล่งท่องเที่ยวจากที่จอดรถไม่ไกลเกินไป					
1.6 ทางเดินในแหล่งท่องเที่ยวราบเรียบ เดินสะดวก ไม่ซับซ้อนวุ่นวาย					
1.7 มีการจัดจุดถ่ายภาพ จุดชมวิว หรือจุดท่องเที่ยวหลักที่น่าสนใจ					
1.8 ระดับเสียงต่างๆภายในสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับเหมาะสม					
2. การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ					
2.1 ออกแบบสิ่งต่างๆให้สอดคล้องกับบรรยากาศของสิ่งแวดล้อม					
2.2 มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ท่านคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เช่น ร้านกาแฟ					
2.3 มีพื้นที่นอกประสงค์ไว้บริการ เช่น ลานที่นั่งพัก ล้อมวงกินข้าว					
2.4 มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนชรา คนพิการ แม่ลูกอ่อน					
3. การวางแผนผังสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ					
3.1 มีการลำดับจุดท่องเที่ยวที่ควรชมก่อน-หลัง					
3.2 จุดบริการสาธารณะ เช่น ห้องสุขา ร้านอาหาร หาดพวยน้ำ					
3.3 จุดท่องเที่ยวแต่ละจุดไม่อยู่ห่างไกลกันจนเกินไป					
3.4 มีทางเดินเชื่อมต่อระหว่างจุดท่องเที่ยวแต่ละจุด					
3.5 มีจุดศูนย์กลางใช้เป็นจุดเริ่มต้น / ให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์ข้อมูล					
4. การสร้างความสะดวกและคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยว					
4.1 มีป้ายบอกทางและสถานที่ต่างๆ เพียงพอ					
4.2 มีแผนที่รวมที่ชัดเจน					
4.3 มีป้ายกำหนดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เช่น ป้ายห้ามลัดสนาม ห้ามสูบบุหรี่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลประวัติคณะผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล นางสาวกตัญญู หิรัญญูสมบุรณ์

เพศ ชาย หญิง วันเดือนปีเกิด 23 เมษายน พ.ศ.2506 อายุ 51 ปี

สถานภาพ โสด สมรส

ตำแหน่งปัจจุบัน รองศาสตราจารย์

ประวัติการศึกษา

ชื่อย่อปริญญา	สาขา	สถาบันที่จบ	ปีที่จบ
MBA	International Management	University of Dallas, U.S.A.	1988
พศ.บ.(เกียรตินิยม)	การตลาดทั่วไป	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2528

สาขาวิจัยที่มีความชำนาญพิเศษ(แตกต่างจากวุฒิการศึกษา)

การจัดการการผลิตและปฏิบัติการ
การจัดการการบริการ

ทุนการศึกษาและทุนวิจัยที่เคยได้รับ

ปีพ.ศ.	ทุนการศึกษาและทุนวิจัย	สถาบันที่ให้
2526- 2527	ทุนเรียนดี ได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียนตลอดปี3และปี 4	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2528	ทุนพระยาไชยยศสมบัติ คะแนนสูงสุดของภาควิชาพาณิชยศาสตร์	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2554	1. ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกที่พักของนักท่องเที่ยวแบบbackpackerที่สัญจร ในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน 2. กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจที่พักแรมในย่านถนน ข้าวสารและบริเวณใกล้เคียง	วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง
2555	1.การตัดสินใจเลือกเช่ารถแท็กซี่ของผู้ขับที่แท็กซี่ใน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2.กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจให้เช่ารถแท็กซี่ใน กรุงเทพมหานคร 3.การใช้บริการแท็กซี่ด้วยสารเคมีและสารธรรมชาติ	วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของสถาบันฯ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในร้านทำผมของสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร	
-------------------------------------	--

ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่(ระดับชาติและนานาชาติ)

1. “The Gaps between Service Quality Levels of Service Providers and Customers of Popular Service Companies in Thailand”. วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2011.
2. “กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจที่พักแบบประหยัดในเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นในเพื่อบริการนักท่องเที่ยว” วารสารเซนจอห์น . 2012.
3. “Marketing Mix affecting Specialty Restaurant Service Selection in Bangkok”. EconPapers.2013.

การเสนอผลงานวิชาการ

1. The Gaps between Service Quality Levels of Service Providers and Customers of Popular Service Companies in Thailand. Paris, France. 2011.
2. Marketing Mix Affecting Accommodation Service Buying Decisions of Backpacker Tourist Traveling at Inner Rattanakosin Island in Bangkok, Thailand. Romania. 2012.
3. Marketing Mix affecting Specialty Restaurant Service Selection in Bangkok. Slovenia.2013.
4. Using Chemical and Natural Hairdressing Service in Salon of Women in Bangkok. Thailand. 2014.
5. Marketing Strategy of Taxi Leasing Business in Bangkok. Thailand. 2014.

ผลงานสิทธิบัตร/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ (ศิลปะ หรือ อื่นๆ)

.....

อื่นๆ

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลประวัติคณะผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล นางสาวพัฒนา ตุงสวัสดิ์

เพศ ชาย หญิง วันที่เดือนปีเกิด 27 ตุลาคม พ.ศ. 2501 อายุ 56 ปี

สถานภาพ โสด สมรส

ตำแหน่งปัจจุบัน รองศาสตราจารย์

ประวัติการศึกษา

ชื่อย่อปริญญา	สาขา	สถาบันที่จบ	ปีที่จบ
บธ.บ.	การบัญชี	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2521
พบ.ม.	รัฐประศาสนศาสตร์-การบริหาร องค์การและการจัดการ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2527
คด	สภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	2557

สาขาวิจัยที่มีความชำนาญพิเศษ(แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) การจัดการ

ทุนการศึกษาและทุนวิจัยที่เคยได้รับ

ปีพ.ศ.	ทุนการศึกษาและทุนวิจัย	สถาบันที่ให้
2554	การวิเคราะห์ความสูญเปล่าของห่วงโซ่อุปทาน ยางพาราและปาล์มน้ำมัน ในเขตจังหวัดนครราชสีมา	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2553	คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร ของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
2552	การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการต่อบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

งานวิจัยร่วม

1. บัณฑิตที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานร้านเซเว่นอีเลฟเว่น
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. บัณฑิตที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือน
ในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
3. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานและประสิทธิภาพการทำงานของ

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน โรงพยาบาลตำรวจ
เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการบัตรเดบิตแบบมีความคุ้มครองอุบัติเหตุ (K-Max Debit Card) ของลูกค้าธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
5. การศึกษาพฤติกรรมการเลือกที่พักประเภทรีสอร์ตของนักท่องเที่ยวในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
6. การศึกษาการจัดการครัวเรือนต่อกระแสภาวะโลกร้อน กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่(ระดับชาติและนานาชาติ)

ที่	ทุนการศึกษาและทุนวิจัย	สถานที่นำเสนอ
1	การวิเคราะห์ความสูญเปล่าของห่วงโซ่อุปทานยางพาราและปาล์มน้ำมัน ในเขตจังหวัดนครราชสีมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย
2	คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3	การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการต่อบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือเป็นสมบัติของท่าน
โปรดช่วยกันรักษา

www.lib.kmitl.ac.th

สำนักหอสมุดกลาง โทร. 02-329-8544-5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้